

دانشگاه کابل
دانشکده اقتصاد

نوت مضمون

محاسبه مالی

صنف اول

سال تحصیلی: 1388

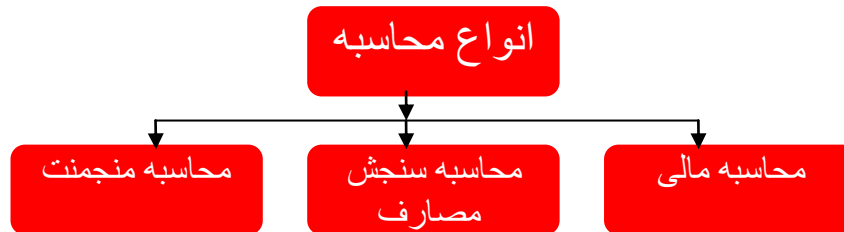
تهیه و ترتیب: محمد ظاهر «حسن زاده»
استاد مضمون: حکمت الله «سمسور»

سیستم معلوماتی محاسبه

سیستم جمع آوری ارقام معاملاتی و پخش معلومات مالی برای گروه های ذی‌علاقه را بنام سیستم معلوماتی محاسبه یاد میکند.

محاسبه:

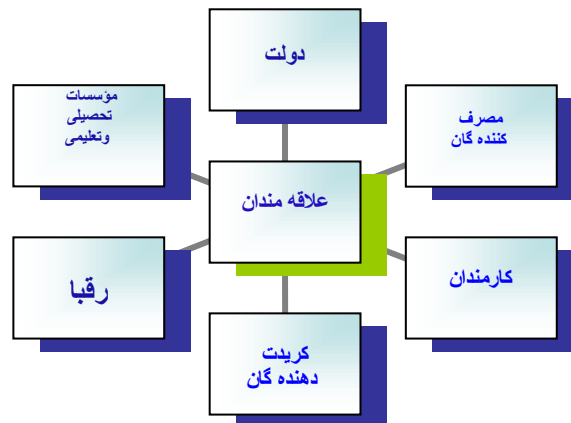
ثبت کردن یا اندراج تمام ارزش های که در داخل یک کمپنی در جریان است و به اعداد ارقام نمایش داده شود، به پول مروج تثبیت و درج کتب محاسبوی شده بتواند.

محاسبه مالی (خارجی):

محاسبه مالی را بخاطری خارجی می‌گوینیم که ما ضرورت داریم تا اعداد ارقام را به بیرون بکشیم که از آن علاقه مندان استفاده می‌کند.

مثلاً دولت یک مقدار پول را منحیث مالیه از تصدی ها اخذ می نماید. محاسبه مالی را به نام های چون (محاسبه رسمی، محاسبه دولتی و محاسبه خارجی) نیز یاد میکنند.

شرکت ها و سرمایه

شرکت سهامی

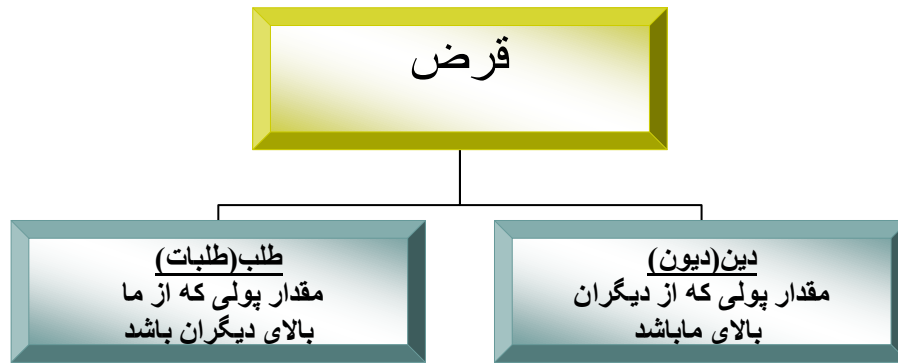
شرکت است که توسط سهم داران به پیش برده می شود و در این نوع شرکت ها اسناد سهم به بازار مانند اسعار تبادل می شود. سرمایه که در این شرکت ها کار برده می شود بنام سرمایه سهم داران یاد می شود.

شرکت تضامنی

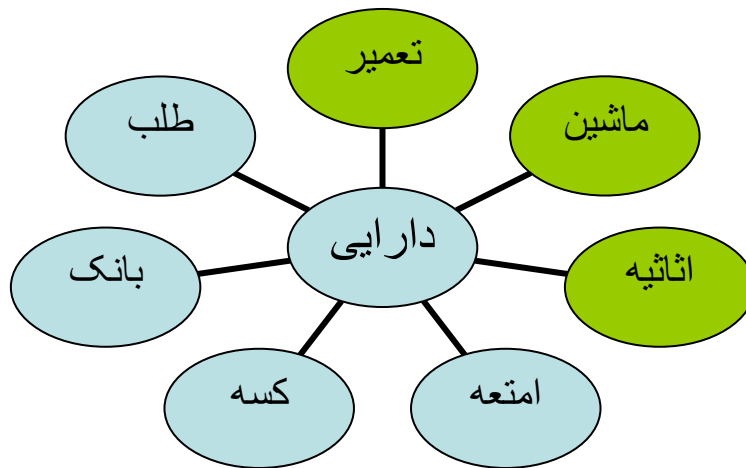
شرکت است که چندین شخص در آن سرمایه گذاری نموده باشند و سرمایه که در این نوع شرکت ها به کار برده میشود بنام سرمایه شرکا یاد می شود.

شرکت انفرادی

شرکت است که توسط یک نفر پیش برده شود و سرمایه که در این نوع شرکت ها به کار برده می شود بنام سرمایه انفرادی یاد می شود.

دارایی ها:

دارایی به دو بخش تقسیم می شود:

دارایی ثابت و دارایی سیار

1 - دارایی ثابت: دارایی های که شکل فیزیکی شان در تغییر نباشد.

الف: تعمیر: تعمیر یا زمین که در آن فعالیت اقتصادی صورت می گیرد که میتواند شخصی، کرایه و یا گروهی باشد.

ب: ماشین: یک رکن اصلی در پروسه تولید میباشد که بدون آن تولید صورت گرفته نمی تواند.

ج: اثاثیه و تجهیزات: به شکل کمکی در پروسه تولید سهم می گیرد که در موجودیت آن روند تولید آسان می شود در عدم موجودیت آن تولید متوقف نمی شود.

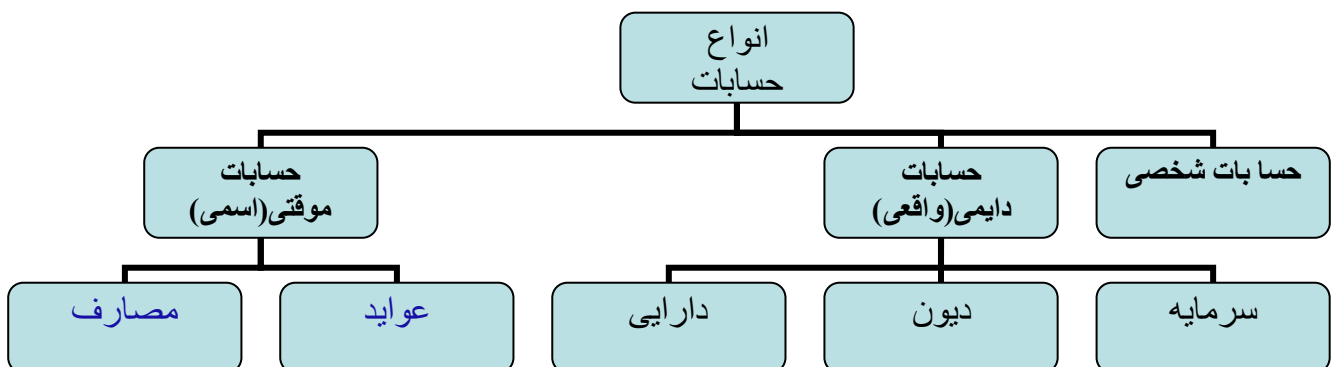
2 - دارایی سیار

الف: امتعہ: جنسی است که خرید آن به هدف فروش باشد.

ب: طلب: پولی که از ما بالای دیگران باشد.

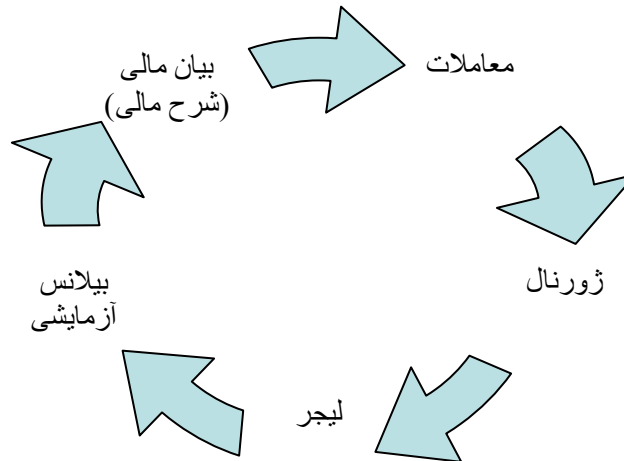
ج: بانک: هدف از بانک در اینجا دارایی بانکی میباشد.

د: کسه: پولی که نقداً در نزد ما باشد.

حسابات به سه نوع است:

- 1- حسابات شخصی: برداشت های شخصی از دارایی های شرکت.
- 2- حسابات واقعی (دایمی): عبارتند از سرمایه، دیون و دارایی که این حسابات موقعیت مالی کمپنی را به نمایش میرساند و از یک دوره حسابداری به دوره دیگر حسابداری انتقال می کند.
- این حسابات به چندین نام یاد میشود مثلاً: (اقلام اساسی محاسبه، اجزاء اساسی محاسبه، حسابات واقعی، حسابات انتقالی، حسابات دایمی، حسابات که به بیلانس شیت ثبت میشود).
- 3- حسابات موقتی (اسمی): عبارتند از عواید و مصارف که این حسابات به مفاد و ضرر (Income statement) انتقال می کند و به دوره های بعدی انتقال نمیکند.

دوران محاسبوی**عناصر دوران محاسبوی:**

- 1- **معاملات:** معاملات حالت جمع معامله بوده که معاله عبارت است از واقعه خارجی که بین دو یا بیشتر از دو نهاد (ارگان و یا تصدی) انجام گیرد. معاملات و واقعات در قدم اول تشخیص گردد که خارجی است و یا داخلی.
- 2- **ژورنال:** ژورنال یا یومیه عبارت از کتاب ثبت ابتدایی میباشد و ثبت معامله در ژورنال را (Recording) یاد میکند.
- و یا ژورنال یک لیست زمانی تمام معاملات که توسط اصطلاحات کریدت و دبت تشریح شده است میباشد. معامله که صورت میگیرد برای اولین بار به ژورنال به ثبت میرسد.
- ژورنال دارای پنج ستون میباشد که به ترتیب از راست به چپ عبارتند از: (تاریخ، تفصیلات، مرجع، کریدت، دبت) ستون مرجع شماره لیجر نشان میدهد و زمانی تکمیل میگردد که انتقال حسابات به لیجر تمام شده باشد.
- 3- **لیجر:** لیجر یک پروسه خلاصه سازی، انتقال (Posting) و صنف بندی ارقام محاسبوی میباشد. حسابات که به ژورنال ثبت شده باشد به منظور خلاصه سازی به لیجر انتقال میکند.
- 4- **بیلانس آزمایشی (Trail Balance):** معاملات بعد از خلاصه سازی و صنف بندی برای چک شدن توازن دبت و کریدت به بیلانس آزمایشی انتقال داده میشود.
- بیلانس آزمایشی لیست از حسابات است که معمولاً در یک دور مالی ترتیب می گردد که دارای سه ستون می باشد (حسابات، دبت، کریدت).
- درستون حسابات نام حسابات و در ستون دبت ارقام که دبت شده و در ستون کریدت ارقام که کریدت شده رسانده میشود.

بیلانس آزمایشی**(a) بیلانس آزمایشی قبل از بستن حسابات (مجموع).**

- در این نوع بیلانس، حسابات می تواند دبت و کریدت داشته باشند و اگر دبت و یا کریدت نداشته باشد خانه آن قید می شود.

- مجموع دبت و مجموع کزیدت باید باهم مساوی باشند که در سطر آخر همین جدول نوشته می شود.
- این بیلانس آزمایشی را به نام بیلانس آزمایشی مجموع نیز گفته می توانیم.
- هدف عمده تساوی ریاضیکی دبت و کزیدت رفع اشتباهات می باشد که ممکن در ژورنال ویا در لیجراتفاق افتاده باشد.

(b) بیلانس آزمایشی بعد از بستن حسابات (تفاوت).

- این بیلانس آزمایشی تفاوت دبت و کزیدت را در حسابات نشان می دهد که به نام بیلانس آزمایشی تفاوت نیز یاد می شود.
- حسابات که دارای دبت و کزیدت باشند تفاوت هر کدام را دریافت می نماییم.
- اگر دبت بزرگتر باشد تفاوت بوجود آمده (حاصل تفریق) مر بوط دبت و اگر کزیدت بزرگتر باشد تفاوت بوجود آمده (حاصل تفریق) مربوط کزیدت می باشد که در بیلانس آزمایشی بعد از بستن حسابات در ستون مربوطه رسانده می شود.

برای دانستن بهتر به مثال که در صفحات بعدی آمده است مراجعه شود.

5- بیان مالی (حسابات مالی): بیان مالی به چهار بخش تقسیم شده است و در آخر دوره مالی ترتیب میگردد.

- بیلانس شیت: بیلانس شیت وضعیت مالی کمپنی را نشان میدهد.
- مفاد و ضرر: این حسابات نتیجه کمپنی را نشان میدهد.
  - اگر (مصارف > عواید) نتیجه آن مفاد است.
  - اگر (مصارف < عواید) نتیجه آن ضرر است.
  - اگر (مصارف = عواید) نتیجه آن نه مفاد و نه ضرر است.
- مفاد توزیع نشده: این حساب در شرکت های سهامی وجود دارد که هر گاه عواید یک دور شرکت که باید به سهم داران آن توزیع گردد بنابر دلانلی توزیع نگردد این عواید در حساب مفاد توزیع نشده در شرکت باقی میماند.
- جریان نفعه: خروج و دخول پول را به صورت نقد نشان میدهد. مثال آن را در صفحه (7) مشاهده نمایید.

دبت و کزیدت

در دبت و کزیدت افزایش و کاهش صورت میگیرد اما در حسابات مختلف از هم متفاوت میباشند. ثبت معاملات به طرف راست (→) را کزیدت و ثبت معاملات را به طرف چپ (←) دبت یاد میکند. هر معامله در دو حساب به ثبت میرسد طوری که در یک حساب دبت و در حساب دیگر کزیدت میشود. هر گیرنده (Debtor) یک دهنده (Creditor) و هر دهنده (Creditor) یک گیرنده (Debtor) دارد. جدول ذیل افزایش (+) و کاهش (-) حسابات را نشان میدهد مثلاً سرمایه هرگاه افزایش کند به سمت راست (کزیدت) و اگر کاهش کند به سمت چپ (دبت) به ثبت میرسد.

شماره	حسابات	کزیدت (C)	دبت (D)
1	سرمایه	+	-
2	دیون	+	-
3	دارایی	-	+
4	عواید	+	-
5	مصارف	-	+
6	مفاد توزیع شده	-	+
7	مفاد توزیع نشده	+	-

این حسابات را در لیجر به صورت مشرح طور ذیل میتوان نشان داد.

Dr	Cr
مفاد توزیع شده	
+	-
افزایش	کاهش

Dr	Cr
مصارف	
+	-
افزایش	کاهش

Dr	Cr
دارایی	
+	-
افزایش	کاهش

Dr	Cr
مفاد توزیع نشده	
-	+
کاهش	افزایش

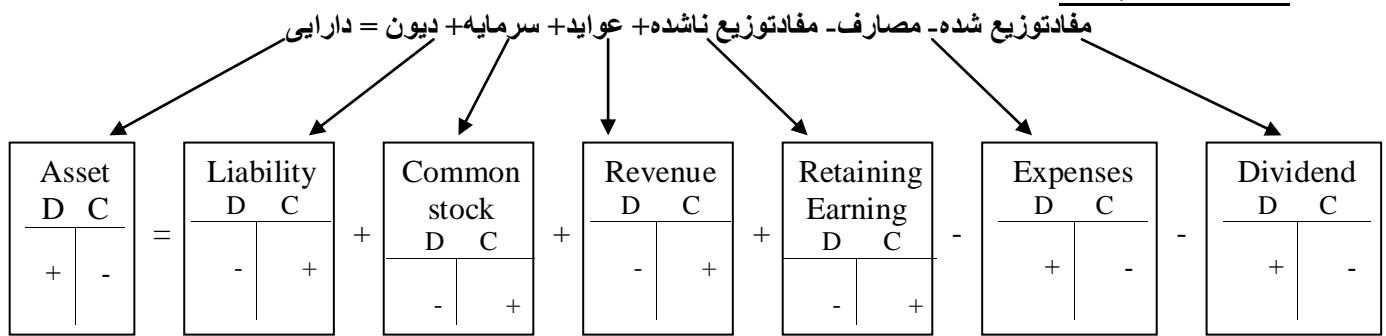
Dr	Cr
عواید	
-	+
کاهش	افزایش

Dr	Cr
دین	
-	+
کاهش	افزایش

Dr	Cr
سرمایه	
-	+
کاهش	افزایش

معادله اساسی (مساوات اساسی) قاعده دبت و کريدت

سرمایه (سرمایه سهم داران) + دیون = دارایی
معادله انکشاف یافته:

معاملات ذیل را در معادله نشان دهید.

1- به مبلغ (40000Af) از طرف سهم داران سرمایه گذاری گردید.

سرمایه سهم داران + دیون = دارایی

$$40000Af = 0 + 40000Af$$

تبصره: مبلغ سرمایه گذاری شده به حساب دارایی نیز ثبت میشود.

2- مبلغ (600Af) معاش سکرتر پرداخته شد.

مفاد توزیع شده - مصارف - مفاد توزیع ناشده + عواید + سرمایه + دیون = دارایی
-600 -600

تبصره: پرداخت معاش از جمله مصارف به حساب می‌رود و به همان مبلغ پرداخته شده از حساب دارایی نیز کاهش میکند.

3- به ارزش (5200Af) قرضاً تجهیزات دفتر خریداری گردید.

سرمایه سهم داران + دیون = دارایی

$$5200 = 5200$$

تبصره: چون به قرض خریداری شده است پس دین افزایش نموده و از اینکه تجهیزات بدست آمده و از جمله دارایی ثابت است بناً حساب دارایی به همان مبلغ افزایش میکند.

4- به مبلغ (4000Af) از طریق عواید خدماتی نقداً بدست آمد.

مفاد توزیع شده - مصارف - مفاد توزیع ناشده + عواید + سرمایه + دیون = دارایی

$$4000Af = +4000Af$$

تبصره: با افزایش عواید دارایی نیز افزایش میکند.

5- پرداخت (7000Af) دین تصدی.

سرمایه سهم داران + دیون = دارایی

$$-7000 = -7000$$

تبصره: وقتی دین پرداخت گردید قرضداری ما کاهش میابد و به همان مبلغ پرداخته شده از دارایی نیز کاهش میابد.

6- شرکت اعلان میکند که مبلغ (5000Af) مفاد برای سهم داران در یک تاریخ معین توزیع خواهد شد.

سرمایه سهم داران + دیون = دارایی

$$= 5000 - 5000$$

تبصره: وقتی شرکت اعلان کردولی در همان وقت پرداخت نکرد قرضداری (دین) آن افزایش میکند و چون نقداً نپرداخته است پس از حساب سرمایه کاهش میکند.

7- تبدیل نمودن دین طویل المدت شرکت به سهم در مقابل (80000Af) میباشد.

سرمایه سهم داران + دیون = دارایی

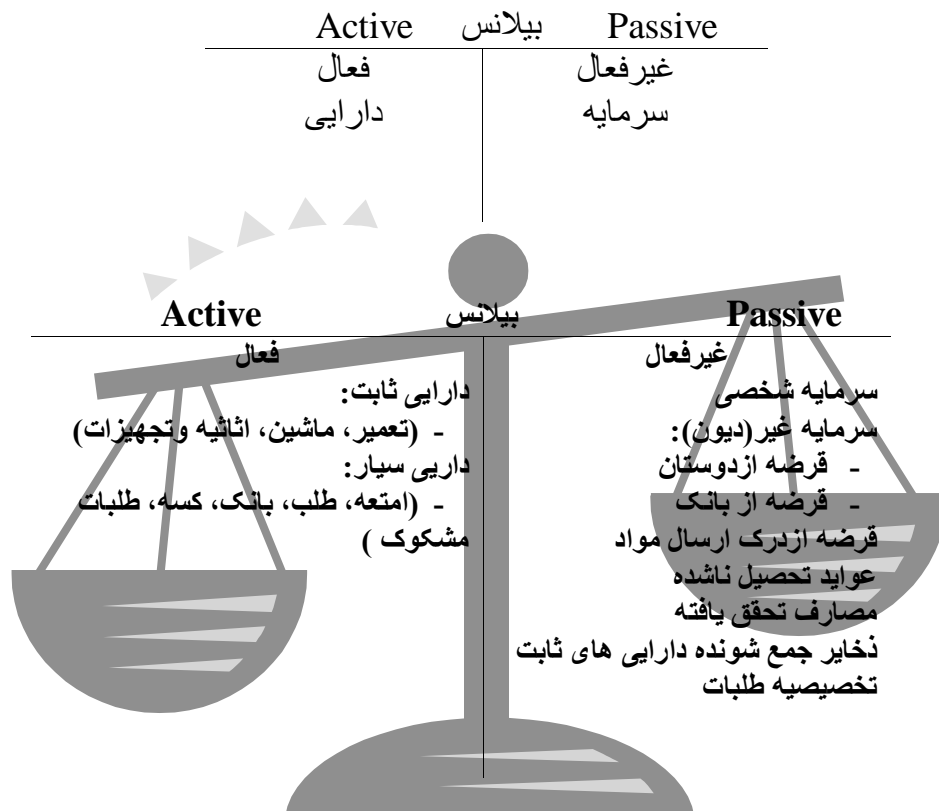
$$= -80000 + 80000$$

شخصی که بالای شرکت قرض داشت اکنون با موافقه شرکت سند قرضه خود را به سهم تبدیل نموده و به یکی از سهم داران این شرکت شناخته میشود از همین جهت است که قرض (دین) شرکت کاهش نموده و به همان مبلغ سرمایه شرکت افزایش نموده است.

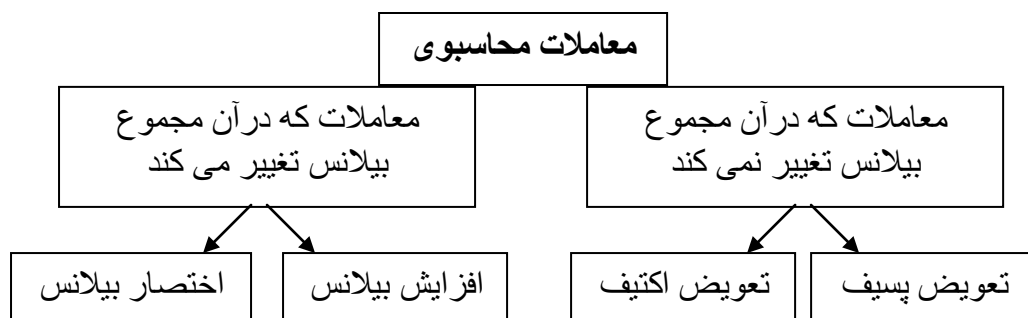
بیلابنس

بیلابنس موازنه، توازن و مساوات را گویند که معنی دوپله ترازو را میدهد. بیلابنس دارای دو ستون میباشد که ستون طرف راست $\rightarrow$ آن بنام Passive یا ستون سرمایه یاد میشود و ستون طرف چپ $\leftarrow$ آن بنام Active یا ستون دارایی یاد میشود. هر دو ستون بیلابنس باید باهم مساوی باشند. نظریه معادله اساسی:

$$\text{سرمایه شخصی} + \text{دیون} = \text{دارایی}$$

Active	سرمایه شخصی یا سهم داران	Passive
معاملات کاهش دهنده		معاملات افزایش دهنده
1- مصارف		1- عواید
2- مفاد توزیع شده		2- مفاد توزیع نشده
3- برداشت های شخصی		

تخمین جریان نقده در خلال یک سال (انستیتیوت تلش)												
12ماه	11ماه	10ماه	9ماه	8ماه	7ماه	6ماه	5ماه	4ماه	3ماه	2ماه	1ماه	
501500	421000	341000	261000	181000	101000	12000	-69000	-175000	-190000	-75000	95000	بیانسن نقده اولیه
/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	وجوه دریافتی
80000	80000	80000	80000	80000	80000	80000	80000	80000	80000	40000	20000	دریافت 1
120000	120000	120000	120000	120000	120000	120000	120000	120000	100000	16000	40000	دریافت 2
150000	150000	150000	150000	150000	150000	150000	150000	150000	140000	120000	70000	دریافت 3
350000	350000	350000	350000	350000	350000	350000	350000	350000	320000	176000	130000	مجموع دریافت
/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	وجوه پرداختی
20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	کرایه تعمیر
5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	7000	برق
5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	8000	8000	8000	1000	ضروریات
10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	15000	20000	20000	25000	27000	تجهیزات
220000	220000	220000	220000	220000	220000	210000	210000	210000	210000	210000	210000	معاش
500	500	1000	1000	1000	1000	2000	5000	10000	15000	15000	20000	بازاریابی
1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	7000	ترانسپورت
6000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	فرسایشات
1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	ربح بانک
1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	مالیه
												سایر تادیات
269500	269500	270000	270000	270000	270000	261000	269000	282000	287000	291000	300000	مجموع پرداختی
582000	501500	421000	341000	261000	181000	101000	12000	-69000	-175000	-190000	-75000	بیانسن نهایی وجوه نقده

شرح جدول فوق: بیانسن نهایی وجوه نقده هر ماه مساویست به حاصل تفریق مجموع دریافت و مجموع پرداخت، جمع بیانسن نقده اولیه همان ماه.

بیانسن نقده ماه اول 95000 افغانی و بیانسن نقده ماه دوازدهم 422000 میباشد. بیانسن نهایی هر ماه به بیانسن اولیه ماه بعدی انتقال میکنند.

بیانسن نهایی وجوه نقده ماه اول -75000. ولی بیانسن نهایی وجوه نقده ماه دوازدهم 582000 میباشد.

ماه اول: 50 نفر رازقراری 400 افغانی فیس، 50 نفر رازقراری 800 افغانی فیس، 50 نفر رازقراری 1400 افغانی فیس ثبت نام نماید.

ماه دوم: 80 نفر رازقراری 500 افغانی فیس، 80 نفر رازقراری 900 افغانی فیس، 80 نفر رازقراری 1500 افغانی فیس ثبت نام نماید.

ماه سوم: 100 نفر رازقراری 800 افغانی فیس، 100 نفر رازقراری 1000 افغانی فیس، 100 نفر رازقراری 1400 افغانی فیس ثبت نام نماید.

ماه چهارم: 100 نفر رازقراری 800 افغانی فیس، 100 نفر رازقراری 1200 افغانی فیس، 100 نفر رازقراری 1500 افغانی فیس ثبت نام نماید.

روند ثبت نام ماه چهارم الی ماه دوازدهم ادامه پیدا کند.

ماه اول الی ماه چهارم کسر بیانسن را نشان میدهد ولی از ماه پنجم الی ماه دوازدهم بیانسن نهایی وجوه نقده سیر صعودی را میبیماید.

جمله حسابداری:

جمله حسابداری به ما کمک میکند که معاملات را بدون کدام اشتباه درج حسابات مربوطه بسازیم. در جمله حسابداری در اول باید نام آن حسابداری ذکر شود که دبت شده است و بعداً نام حسابداری که کریبت شده است گرفته شود.

ساختار جمله حسابداری (به ----- از -----)

مثال 1: **معامله:-** ما به مبلغ (4000Af) رانقداً امتعه خریداری مینمائیم.
جمله حسابداری:- به حساب امتعه از حساب کسه (4000Af)

ثبیت:

Dr	امتعہ	Cr	Dr	کسه	Cr
	4000			4000	

مثال 2: **معامله:-** خریداری اثاثیه به مبلغ (10000Af) که 40% به نقد و متباقی به قرض میباشد.
جمله حسابداری:- به حساب اثاثیه از کسه (4000Af) و از دیون (6000Af)

ثبیت:

Dr	اثاثیہ	Cr	Dr	دیون	Cr	Dr	کسه	Cr
	10 000			6000			4000	

مثال 3: **معامله:-** تعمیر به مبلغ (500Af) فرسایش میکند.
جمله حسابداری به طریقہ مستقیم:- به حساب فرسایش از حساب تعمیر (500Af)

ثبیت:

Dr	فرسایش	Cr	Dr	تعمیر	Cr
	500		90000	موجود اولی	500

و یا به طریقہ غیر مستقیم: به حساب فرسایش از حساب ذخایر جمع شونده (500Af)

Dr	ذخایر جمع شونده	Cr	Dr	فرسایش	Cr	Dr	تعمیر	Cr
		500	500			90000	موجود اولی	

مثال 4: **معامله:-** فروش امتعه به مبلغ (7000Af) میباشد که (3000Af) آن از طریق بانک و متباقی به قرض صورت میگیرد.

جمله حسابداری:- به حساب بانک (3000Af) و به حساب طلبات (4000Af) از حساب امتعه (7000Af).

ثبیت:

Dr	امتعہ	Cr	Dr	طلبات	Cr	Dr	بانک	Cr
		7000	4000			3000		

مثال به ارتباط عناصر دوران محاسبوی (ص 3)

معاملات ذیل را ثبت ژورنال نمائید.

- 1- خریداری یک پایه ماشین به مبلغ 32910 افغانی ذریعه چک و ماشین دومی به نقد بالغ بر 12200 افغانی صورت می گیرد به تاریخ 5 ثور.
- 2- مصارف ترانسپورت به مبلغ 119600 افغانی طوری پرداخت می گردد که 70% به نقد و متباقی آن از طریق بانک می باشد. تاریخ 12 ثور
- 3- عواید کمیشن به مبلغ 12200 افغانی از طریق بانک و به مبلغ 6100 افغانی نقداً بدست میاید. تاریخ 15 ثور
- 4- فروشات امتعه به مبلغ 90000 افغانی طوریکه نصف آن به نقد و متباقی آن به قرض می باشد. تاریخ 16 ثور
- 5- خریداری یک پایه کمپیو تر باملحقات آن همراه با یک جنراتور به مبلغ 86400 افغانی طوری صورت می گیرد که 75% آن به نقد و 15% آن از طریق بانک و متباقی به قرض می باشد. تاریخ 19 ثور

رهنمایی برای ثبت معاملات به ژورنال

- ☞ قبل از همه لازم است تا به دقت معامله را مطالعه نمائید و معامله را تشخیص دهید که داخلی است و یا خارجی.
- ☞ هر معامله دو یا بیشتر از دو حساب را تحت تاثیر خود قرار میدهد و شما آنها را شناسایی نمائید.
- ☞ افزایش و کاهش هر حساب را تشخیص نمائید.
- ☞ نظریه افزایش و کاهش هر حساب، دبت و کریدت همان حساب را معلوم نمائید. (به کمک جدول ذیل)
- ☞ ژورنال را ترتیب دهید که دارای پنج ستون میباشد .
- ☞ در ستون اول تاریخ، ستون دوم تفصیلات، ستون سوم مرجع (Ref)، ستون چهارم کریدت (Cr) و ستون پنجم دبت (Dr) را به ثبت برسانید (از راست به چپ).
- ☞ در ستون تفصیلات اول همان حساب را برسانید که دبت شده باشد.
- ☞ هر حساب را به سطر های جداگانه برسانید. دبت و کریدت هر حساب را در مقابل همان حساب در ستون های دبت و کریدت ثبت نمائید.
- ☞ آن حسابی که دبت می گردد خانه کریدت آنرا قید نمائید و آن حسابی که کریدت می گردد خانه دبت آن را قید نمائید.
- ☞ در همین ستون تفصیلات معامله را به صورت فشرده بنویسید.
- ☞ در ستون مرجع (Reference) شماره لیجر مربوطه همان معامله را بنویسید.

دبت و کریدت

دبت و کریدت به معنی افزایش و کاهش نیست و در حسابات مختلف از هم فرق میکنند. جدول ذیل دبت و کریدت را در حسابات مختلف با کاهش و افزایش آنها نشان میدهد.

شماره	حسابات	کریدت	دبت
1	سرمایه	افزایش (+)	کاهش (-)
2	دیون	افزایش (+)	کاهش (-)
3	دارایی	کاهش (-)	افزایش (+)
4	عواید	افزایش (+)	کاهش (-)
5	مصارف	کاهش (-)	افزایش (+)

تشریحات:

1- در این معامله سه حساب تحت تاثیر قرار گرفته است.

- ❖ ماشین : این حساب افزایش میابد و دبت می گردد. 45110 افغانی
- ❖ بانک: این حساب کاهش میابد و کريدت می گردد. 32910 افغانی
- ❖ کسه(نقد): این حساب کاهش میابد و کريدت می گردد. 12200 افغانی

ويا: حسابات

ماشين ----- افزايش ----- دبت ----- 45110 افغانی
 بانک ----- کاهش ----- کريدت ----- 32910 افغانی
 کسه ----- کاهش ----- کريدت ----- 12200 افغانی

2- در این معامله سه حساب تحت تاثیر قرار گرفته است.

- ❖ مصارف : این حساب افزایش میکند و دبت می گردد. 119600 افغانی
- ❖ کسه : این حساب کاهش میکند و کريدت می گردد. 83720 = %70 افغانی
- ❖ بانک : این حساب نیز کاهش میکند و کريدت می گردد. 35880 = %30 افغانی

ويا: حسابات

مصارف ----- افزايش ----- دبت ----- 119600 افغانی
 کسه ----- کاهش ----- کريدت ----- 83720 افغانی
 بانک ----- کاهش ----- کريدت ----- 35880 افغانی

3- در معامله سوم سه حساب تحت تاثیر قرار گرفته است.

- ❖ عواید: در این حساب افزایش صورت می گیرد و کريدت می شود. 18300 افغانی
- ❖ بانک: این حساب افزایش میکند و دبت می گردد. 12200 افغانی
- ❖ کسه : این حساب نیز افزایش پیدا میکند و دبت می شود. 6100 افغانی

ويا: حسابات

عواید ----- افزايش ----- کريدت ----- 18300 افغانی
 بانک ----- افزايش ----- دبت ----- 12200 افغانی
 کسه ----- افزايش ----- دبت ----- 6100 افغانی

4- در این معامله سه حساب تحت تاثیر قرار دارد.

- ❖ امتعه : کاهش میابد و کريدت می گردد. 90000 افغانی
- ❖ کسه : افزایش پیدا می کند و دبت می شود. 45000 = %50 افغانی
- ❖ طلب : افزایش میابد و دبت می گردد. 45000 = %50 افغانی

ويا: حسابات

امتعہ ----- کاهش ----- کريدت ----- 90000 افغانی
 کسه ----- افزايش ----- دبت ----- 45000 افغانی
 طلب ----- افزايش ----- دبت ----- 45000 افغانی

5- این معامله چهار حساب را تحت تاثیر خود قرار داده است.

- ❖ اثاثیه : افزایش میکند و دبت می گردد. 864000 افغانی
- ❖ نقد : کاهش میابد و کريدت می گردد. 64800 = %75 افغانی
- ❖ بانک : کاهش میابد و کريدت می گردد. 12960 = %15 افغانی
- ❖ دیون : افزایش میابد و کريدت می گردد. 8640 = %10 افغانی

ويا: حسابات

اثاثیہ ----- افزايش ----- دبت ----- 864000 افغانی
 بانک ----- کاهش ----- کريدت ----- 64800 افغانی
 کسه ----- کاهش ----- کريدت ----- 12960 افغانی
 دیون ----- افزايش ----- کريدت ----- 8640 افغانی

ژورنال Recording

ژورنال: ژورنال یا یومیه عبارت از کتاب ثبت ابتدایی میباشد و ثبت معامله در ژورنال را (Recording) یاد میکنند. ثبت معاملات صفحه 8 در ژورنال قرار ذیل میباشد.

تاریخ	تفصیلات	مرجع (Ref)	کریبت (Cr)	دبت (Dr)
5 ثور	ماشین بانک کسه خریداری یک پایه ماشین توسط چک و دومی نقد.		32910 12200	45110
12 ثور	مصارف ترانسپورت کسه بانک مصارف ترانسپورت به نقد و از طریق بانک.		83720 35880	119600
15 ثور	بانک کسه عواید کمیشن عواید کمیشن از طریق بانک و نقد.		18300	12200 6100
16 ثور	کسه طلب امتعه فروشات امتعه به نقد و قرض		90000	45000 45000
19 ثور	اثاثیه کسه (نقد) بانک دیون خریداری اثاثیه به نقد، چک و قرض		64800 12960 8640	86400

انتقال معامله از ژورنال به لیجر

Posting

Posting: بخشی از پروسه خلاصه سازی و صنف بندی ارقام محاسبوی است. لیجر جای دائمی معاملات است.

در اینجا معاملات ثبت شده فوق را به لیجر انتقال می دهیم.

جهت سهولت کار اولاً نکات ذیل در نظر گرفته شود:

- 1- ابتدا تعداد حسابات را که در ژورنال به ثبت رسانده شده بدون آمدن تکرار از تمام معاملات، حساب نموده آنها را بیرون نویس می کنیم .
- 2- در مقابل هر حساب دبت و کریدت آنها را در سطر های جداگانه مینویسیم .
- 3- اگر یک حساب بیش از یک بار دبت و یا کریدت شده باشد، دبت ها را جدا و کریدت ها را جدا در مقابل همان سطر می نویسیم.
- 4- بعد گروپ بندی و یا خلاصه سازی را انجام می دهیم.

$$45110 = \text{Dr} \quad \leftarrow \text{ماشین}$$

$$= \text{Cr}$$

Dr	ماشین	Cr
	45110	

$$12200 + 45000 = \text{Dr} \quad \leftarrow \text{کسه}$$

$$64800 + 83720 + 32910 = \text{Cr}$$

Dr	کسه	Cr
45000		32910
12200		83720
		64800

$$6100 = \text{Dr} \quad \leftarrow \text{بانک}$$

$$12960 + 35880 + 12200 = \text{Cr}$$

Dr	بانک	Cr
6100		12200
		35880
		12960

$$119600 = \text{Dr} \quad \leftarrow \text{مصارف ترانسپورت}$$

$$= \text{Cr}$$

Dr	مصارف ترانسپورت	Cr
	119600	

$$= \text{Dr} \quad \leftarrow \text{7 - امتعه}$$

$$90000 = \text{Cr}$$

$$= \text{Dr} \quad \leftarrow \text{عواید}$$

$$18300 = \text{Cr}$$

$$= \text{Dr} \quad \leftarrow \text{8- دیون}$$

$$8640 = \text{Cr}$$

$$45000 = \text{Dr} \quad \leftarrow \text{6- طلب}$$

$$= \text{Cr}$$

$$86400 = \text{Dr} \quad \leftarrow \text{9 - اثاثیه}$$

$$\text{Cr}$$

Dr	امتعہ	Cr
		90000

Dr	عواید	Cr
		18300

Dr	دیون	Cr
		8640

Dr	طلب	Cr
45000		

Dr	اثاثیه	Cr
	86400	

معاملات فوق را به بیلانس آزمایشی برسانید. (معلومات بیشتر در صفحه 3)

بیلانس آزمایشی تعدیل نشده قبل از بستن حسابات (مجموع)

حسابات	کریبت (Cr)	دبت (Dr)
ماشین	—	45110
کسه	181430	57200
بانک	61040	6100
مصارف ترانسپورت	—	119600
عواید کمیشن	18300	—
طلب	—	45000
امتنعه	90000	—
دیون	8640	—
اثاثیه	—	86400
مجموع (Total)	359410	359410

بیلانس آزمایشی بعد از بستن حسابات (تفاوت)

- این بیلانس آزمایشی تفاوت دبت و کریبت را در حسابات نشان می دهد که به نام بیلانس آزمایشی تفاوت نیز یاد می شود.
- حسابات که دارای دبت و کریبت باشند تفاوت هر کدام را دریافت می نمایم.
- اگر دبت بزرگتر باشد تفاوت بوجود آمده (حاصل تفریق) مربوط دبت و اگر کریبت بزرگتر باشد تفاوت بوجود آمده (حاصل تفریق) مربوط کریبت می باشد که در بیلانس آزمایشی بعد از بستن حسابات در ستون مربوطه رسانده می شود.
- ابتدا حسابات را به لیجر انتقال دهید.

<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">Dr</td> <td style="text-align: center;">امتنعه</td> <td style="text-align: center;">Cr</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">90000</td> </tr> </table>	Dr	امتنعه	Cr			90000	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">Dr</td> <td style="text-align: center;">مصارف ترانسپورت</td> <td style="text-align: center;">Cr</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">119600</td> </tr> </table>	Dr	مصارف ترانسپورت	Cr			119600	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">Dr</td> <td style="text-align: center;">ماشین</td> <td style="text-align: center;">Cr</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">45110</td> </tr> </table>	Dr	ماشین	Cr			45110						
Dr	امتنعه	Cr																								
		90000																								
Dr	مصارف ترانسپورت	Cr																								
		119600																								
Dr	ماشین	Cr																								
		45110																								
<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">Dr</td> <td style="text-align: center;">دیون</td> <td style="text-align: center;">Cr</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">8640</td> </tr> </table>	Dr	دیون	Cr			8640	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">Dr</td> <td style="text-align: center;">عواید</td> <td style="text-align: center;">Cr</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">18300</td> </tr> </table>	Dr	عواید	Cr			18300	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">Dr</td> <td style="text-align: center;">کسه</td> <td style="text-align: center;">Cr</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">32910</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">83720</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">64800</td> </tr> </table>	Dr	کسه	Cr			32910			83720			64800
Dr	دیون	Cr																								
		8640																								
Dr	عواید	Cr																								
		18300																								
Dr	کسه	Cr																								
		32910																								
		83720																								
		64800																								
<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">Dr</td> <td style="text-align: center;">اثاثیه</td> <td style="text-align: center;">Cr</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">86400</td> </tr> </table>	Dr	اثاثیه	Cr			86400	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">Dr</td> <td style="text-align: center;">طلب</td> <td style="text-align: center;">Cr</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">45000</td> </tr> </table>	Dr	طلب	Cr			45000	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">Dr</td> <td style="text-align: center;">بانک</td> <td style="text-align: center;">Cr</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">12200</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">35880</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">12960</td> </tr> </table>	Dr	بانک	Cr			12200			35880			12960
Dr	اثاثیه	Cr																								
		86400																								
Dr	طلب	Cr																								
		45000																								
Dr	بانک	Cr																								
		12200																								
		35880																								
		12960																								

حسابات فوق را به بیلانس آزمایشی تفاوت انتقال دهید.
بیلانس آزمایشی تعدیل نشده بعد از بستن حسابات (تفاوت)

حسابات	کریبت (Cr)	دبت (Dr)
ماشین		45110
کسه	124230	
بانک	54940	
مصارف ترانسپورت		119600
عواید کمیشن	18300	
طلب		45000
امتعہ	90000	
دیون	8640	
اثاثیہ		86400
مجموع (Total)	296110	296110

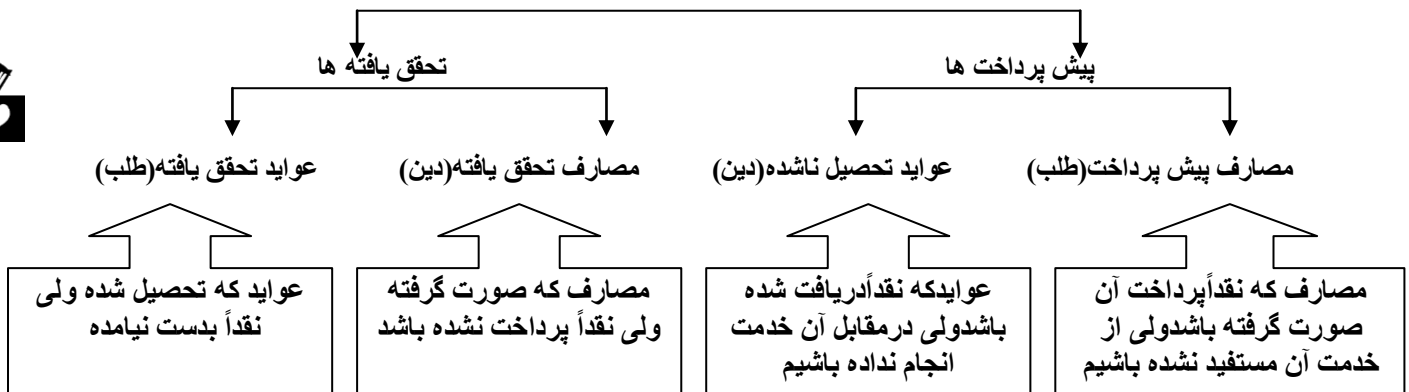
بعضی از حسابات به دری و انگلیسی:

حسابات به دری	حسابات به انگلیسی
1 نقدہ، کسه	Cash
2 دارایی	Asset
3 دیون	Liabilities
4 سرمایہ سهم داران	Stock holder's Equity
5 عواید	Revenue
6 مصارف	Expenses
7 حساب	Account
8 معاملات	Entries
9 معاملات تصفیہ شدہ (تعدیل شدہ)	Adjusting Entries
10 انتقال معاملات از ژورنال به لیجر	Posting
11 ثبت معاملات به ژورنال	Recording
12 بیان مالی یا حسابات مالی	Final Statement
13 معاملات اختتامیہ	Closing Entries
14 سیستم محاسبہ دوجانبہ (مضاعف)	Double Entry
15 بیلانس آزمایشی	Trail Balance
16 طلبات (حساب بدهکاری)	Receivable accounts
17 طلب (پرداخت بیمہ پیشکی)	Prepaid Insurance
18 مستردی امتعہ خرید شدہ	Purchase Return
19 اثاثیہ (ملزومات اشتہارات)	Advertising supplies
20 سرمایہ (سهم عادی)	Common stock
21 اثاثیہ (لوازم دفتر)	Office Equipment
22 دیون (سفته های قابل تادیہ)	Note payable
23 دیون (حسابات قابل تادیہ)	Account payable
24 دخل (دریافتی نامکتسب) دین	Unearned Service Revenue
25 عاید (عاید خدماتی)	Service revenue
26 مصارف (مصارف اشتہارات)	Advertising Expenses
27 مصارف (مصارف معاشات)	Salaries Expenses
28 مصارف (مصارف کرایہ)	Rent Expenses

معاملات تصفیوی (تعدیلی) Adjusting Entries

- این معاملات جهت منطبق ساختن عواید و مصارف با پروسه های داد و گرفت آنها بکار میرود.
- هر گاه عواید و مصارف در یک دوره و داد و گرفت آنها مربوط دوره دیگر باشند توسط این نوع معاملات طی یک دوره آورده می شود. مثلاً: یک دوکاندار کرایه خود را که مربوط ماه جوزا می شود آنرا در ماه ثور و یا در ماه سرطان پرداخته باشد که در این صورت مصرف یکدوره را در دوره دیگر پرداخت نموده است، و توسط معاملات تصفیوی طی یک دوره آورده می شود.
- اگر اینگونه معاملات را تصفیه (Adjust) نکنیم نتیجه واقعی کمپنی بر ملا شده نمی تواند.
- اجرای معاملات تعدیلی را پوروثبت درست دارایی ها، دیون و سرمایه شخصی را در بیلانس شیت در زمان معین ممکن میسازد و هم چنان تشخیص مناسب مفاد یا ضرر را در حسابات مفاد و ضرر امکان پذیر میسازد.
- از معاملات تعدیلی در زمان ساختن حسابات مالی تصدی استفاده میشود
- قبل از ترتیب بیان مالی هر معامله باید تحلیل گردد که برای ساختن حسابات مالی آماده است یا خیر (تعدیل شده و یا نه).

اقسام معاملات تصفیوی (تعدیلی)

A: پیش پرداخت ها:

- تعدیل این حسابا (مصارف پیش پرداخت و عواید تحصیل نشده) ضروری میباشد زیرا که اگر تعدیل (اصلاح) نشود دارایی ها و دیون زیادتر از ارزش اصلی شان در بیلانس شیت نشان داده میشود و عواید و مصارف در حسابات مفاد و ضرر کمتر از ارزش اصلی شان نشان داده میشود.

I. مصارف پیش پرداخت:

مصارف که نقداً پرداخته میشود و قبل از آنکه استفاده شوند و به مصرف برسند به حیث دارایی ثبت میگردد و بنام مصارف پیش پرداخت مسمی میشود. مبلغی را که ما برای جانب مقابل قبل از مستفید شدن خدمات پرداخته باشیم بنام مصارف پیش پرداخت یاد می شود. مصارف پیش پرداخت طلب است و طلب از جمله حسابات دارایی سیار و دارایی از جمله حسابات دایمی بوده که از یک دوره مالی به دوره دیگر انتقال میکند. این معاملات به دو حساب (دارایی و مصارف) به ثبت میرسد طوری که در زمان انجام این معاملات حساب دارایی ثبت شده و در اخیر هر دوره حساب مصارف ترتیب شده که مصارف همان دوره در آن دبت میشود و این مبلغ دبت شده در حساب دارایی (مصارف پیش پرداخت) کزیدت میشود و تفاوت دبت و کزیدت این حساب به دوره بعدی انتقال میکند. مصارف پیش پرداخت (طلبات) که با گذشت زمان از بین میرود یا تصفیه میشوند مانند بیمه و کرایه. مصارف پیش پرداخت (طلبات) که توسط استفاده از بین میرود مانند لوازم و اسباب، تعمیر، و وسایط... این معاملات بصورت روزمره به ثبت نمیرسند بلکه در اخیر دوره ثبت میشوند.

مثال های ذیل مصارف پیش پرداخت را واضح می سازد.

1- مصارف پیش پرداخت کرایه:

پرداخت کرایه به صورت پیشکی از جمله مصارف پیش پرداخت میباشد و به حیث دارایی ثبت میشود. این معاملات روزمره ثبت نشده بلکه در آخر هر دوره و قبل از ترتیب بیان مالی این معاملات اصلاح میشوند. مثال: یک شرکت می خواهد یک تعمیر را به کرایه بگیرد و مالک تعمیر میخواهد کرایه 5 ماهه را به صورت پیشکی اخذ نماید. هرگاه کرایه یک ماه 31600 فرض گردد و این معامله در ماه جوزا صورت گیرد و طی یک ماه جوزا شامل دوره ها نباشد، معامله را تصفیه و درج حسابات مربوطه سازید. کرایه 5 ماهه مساوی می شود به 158000 و مبلغ 540000 حساب دارایی شرکت فرض گردیده است.

عقرب	میزان	سنبله	اسد	سرطان	جوزا												
5	4	3	2	1													
<table border="1"> <tr> <td>Dr</td> <td>مصارف پیش پرداخت کرایه</td> <td>Cr</td> </tr> <tr> <td></td> <td>158000</td> <td></td> </tr> </table>			Dr	مصارف پیش پرداخت کرایه	Cr		158000		<table border="1"> <tr> <td>Dr</td> <td>کسه</td> <td>Cr</td> </tr> <tr> <td>540000</td> <td></td> <td>158000</td> </tr> </table>			Dr	کسه	Cr	540000		158000
Dr	مصارف پیش پرداخت کرایه	Cr															
	158000																
Dr	کسه	Cr															
540000		158000															
<table border="1"> <tr> <td>Dr</td> <td>مصارف کرایه</td> <td>Cr</td> </tr> <tr> <td>31600</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>			Dr	مصارف کرایه	Cr	31600			<table border="1"> <tr> <td>Dr</td> <td>مصارف پیش پرداخت کرایه</td> <td>Cr</td> </tr> <tr> <td>AB 158000</td> <td></td> <td>31600</td> </tr> </table>			Dr	مصارف پیش پرداخت کرایه	Cr	AB 158000		31600
Dr	مصارف کرایه	Cr															
31600																	
Dr	مصارف پیش پرداخت کرایه	Cr															
AB 158000		31600															
<table border="1"> <tr> <td>Dr</td> <td>مصارف کرایه</td> <td>Cr</td> </tr> <tr> <td>31600</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>			Dr	مصارف کرایه	Cr	31600			<table border="1"> <tr> <td>Dr</td> <td>مصارف پیش پرداخت کرایه</td> <td>Cr</td> </tr> <tr> <td>AB 126400</td> <td></td> <td>31600</td> </tr> </table>			Dr	مصارف پیش پرداخت کرایه	Cr	AB 126400		31600
Dr	مصارف کرایه	Cr															
31600																	
Dr	مصارف پیش پرداخت کرایه	Cr															
AB 126400		31600															
<table border="1"> <tr> <td>Dr</td> <td>مصارف کرایه</td> <td>Cr</td> </tr> <tr> <td>31600</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>			Dr	مصارف کرایه	Cr	31600			<table border="1"> <tr> <td>Dr</td> <td>مصارف پیش پرداخت کرایه</td> <td>Cr</td> </tr> <tr> <td>AB 94800</td> <td></td> <td>31600</td> </tr> </table>			Dr	مصارف پیش پرداخت کرایه	Cr	AB 94800		31600
Dr	مصارف کرایه	Cr															
31600																	
Dr	مصارف پیش پرداخت کرایه	Cr															
AB 94800		31600															
<table border="1"> <tr> <td>Dr</td> <td>مصارف کرایه</td> <td>Cr</td> </tr> <tr> <td>31600</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>			Dr	مصارف کرایه	Cr	31600			<table border="1"> <tr> <td>Dr</td> <td>مصارف پیش پرداخت کرایه</td> <td>Cr</td> </tr> <tr> <td>AB 63200</td> <td></td> <td>31600</td> </tr> </table>			Dr	مصارف پیش پرداخت کرایه	Cr	AB 63200		31600
Dr	مصارف کرایه	Cr															
31600																	
Dr	مصارف پیش پرداخت کرایه	Cr															
AB 63200		31600															
<table border="1"> <tr> <td>Dr</td> <td>مصارف کرایه</td> <td>Cr</td> </tr> <tr> <td>31600</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>			Dr	مصارف کرایه	Cr	31600			<table border="1"> <tr> <td>Dr</td> <td>مصارف پیش پرداخت کرایه</td> <td>Cr</td> </tr> <tr> <td>AB 31600</td> <td></td> <td>31600</td> </tr> </table>			Dr	مصارف پیش پرداخت کرایه	Cr	AB 31600		31600
Dr	مصارف کرایه	Cr															
31600																	
Dr	مصارف پیش پرداخت کرایه	Cr															
AB 31600		31600															
<table border="1"> <tr> <td>Dr</td> <td>مصارف کرایه</td> <td>Cr</td> </tr> <tr> <td>31600</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>			Dr	مصارف کرایه	Cr	31600			<table border="1"> <tr> <td>Dr</td> <td>مصارف پیش پرداخت کرایه</td> <td>Cr</td> </tr> <tr> <td>AB 0</td> <td></td> <td>31600</td> </tr> </table>			Dr	مصارف پیش پرداخت کرایه	Cr	AB 0		31600
Dr	مصارف کرایه	Cr															
31600																	
Dr	مصارف پیش پرداخت کرایه	Cr															
AB 0		31600															

نوت: در ختم دوره ها دیده می شود که بیلانس صفر شده است.

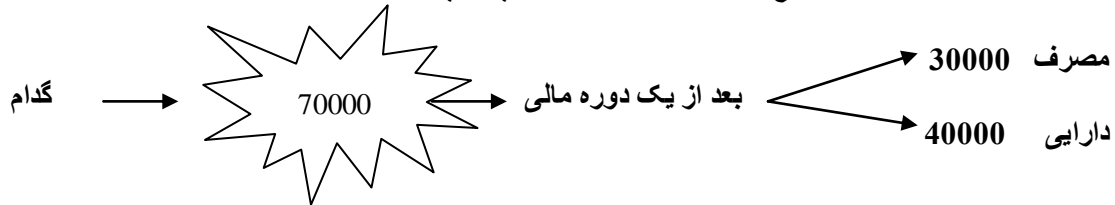
هدف از AB موجوده اولی است که از دوره قبلی به دوره

بدی انتقال میکند و هدف از Bal تفاوت دبت و کردیت است که به بیلانس شیت انتقال میکند.

2- مصارف پیش پرداخت وسایل و لوازم:

بعضاً کمپنی ها مواد مصرفی شانرا که خریداری مینمایند، به یکباره گی به مصرف نمی رساند بلکه آنرا در طول دوره های متعدد به اندازه ضرورت شان به مصرف میرساند که اینگونه مصارف نیز از جمله مصارف پیش پرداخت دانسته می شود.

مثلاً: خریداری قرطاسیه به مبلغ 70000 یک مصرف پیش پرداخت میباشد.

مثال: خریداری مواد مصرفی یک کمپنی نقداً بالغ بر 224000 افغانی میباشد. در صورتیکه مصارف وسایل در طی دوره ها 15% ، 20% ، 30% باشد معامله متذکره را بعد از سنجش درج حسابات مربوطه سازید. حل: اینگونه معاملات به دو طریق سنجش می شود.

1- به طریق محاسبوی:

در این طریق فیصدی دوره اول را دریافت نموده از مبلغ مجموعی آنرا تفریق میکنیم و فیصدی دوره دوم را از حاصل تفریق آن سنجش مینماییم و به همین ترتیب الی دوره آخر ادامه میدهم.

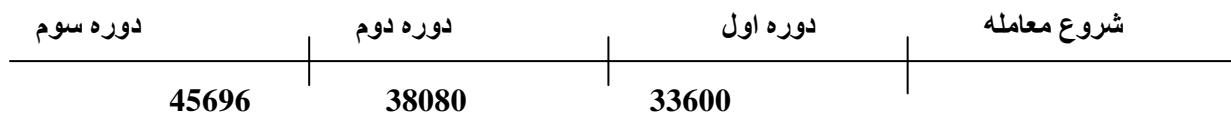
	$\frac{15}{100}(224000) = 33600$	مصارف ماه اول
224000		
-33600	$\frac{20}{100}(190400) = 38080$	مصارف ماه دوم
190400		
-38080	$\frac{30}{100}(152320) = 45696$	مصارف ماه سوم
152320		

2- طریق قیمت تهیه:

در این طریق فیصدی هر دوره را مستقیماً از مجموع سنجش میکنیم. چون در مثال فوق طریق سنجش ذکر نگردیده پس ما میخواهیم هر دو طریق را به کار ببریم.

طریق محاسبوی:

مصارف دوره اول	$15/100(224000) = 33600 \text{ Af}$
مصارف دوره دوم	$(20/100)224000 = 44800 \text{ Af}$
مصارف دوره سوم	$(30/100)224000 = 67200 \text{ Af}$

ثبت معامله نظر به سنجش محاسبوی:

آغاز معامله

<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">Dr</td> <td style="width: 50%; text-align: left;">Cr</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">مصارف پیش پرداخت وسایل</td> <td style="text-align: left;">کسه</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">224000</td> <td style="text-align: left;">224000</td> </tr> </table>	Dr	Cr	مصارف پیش پرداخت وسایل	کسه	224000	224000	
Dr	Cr						
مصارف پیش پرداخت وسایل	کسه						
224000	224000						

Dr		Cr	
مصارف وسایل		مصارف پیش پرداخت وسایل	
33600		224000	33600
33600		190400	
Dr		Cr	
مصارف کرایه		مصارف پیش پرداخت وسایل	
38080		190400	38080
38080		152320	
Dr		Cr	
مصارف کرایه		مصارف پیش پرداخت کرایه	
45696		152320	45696
45696		106624=Bal	

مثال 2: یک کمپنی به مبلغ $192000 Af$ را نقداً قرطاسیه باب خریداری نموده و در اخیر دوره جاری 75% از اجناس متذکره در گدام باقی مانده و در دوره بعدی 20% اجناس متذکره (مجموع) به مصرف رسیده است. معامله را بعد از سنجش درج حسابات مربوطه سازید.

حل: از سوال فوق چنین استفهام می گردد که الی اخیر دوره جاری 25% اجناس به مصرف رسیده است و از اینکه ذکر نگردیده که همین 25% تنها به دوره جاری به مصرف رسیده و یا دوره های قبل از دوره جاری نیز وجود داشته، لهذا ما 25% را مربوط دوره های گذشته و سنجش شده فرض نموده از 75% باقی مانده قرطاسیه سنجش می نمایم.

Dr		Cr	
مصارف پیش پرداخت قرطاسیه		کسه	
192000			192000
$\frac{25}{100}(192000) = 48000$		مصارف الی اخیر دوره جاری:	
Dr		Cr	
مصارف قرطاسیه		مصارف پیش پرداخت قرطاسیه	
48000		192000	48000
48000		144000	

در دوره اول، سنجش به طریق محاسبوی و به طریق قیمت تهیه، با هم مساوی میباشند زیرا از عین قیمت، سنجش می شوند. ولی اگر در دوره های بعدی به فیصدی های مختلف مصرف شده سنجش کنیم، در طریق محاسبوی مصرف هر دوره را از مجموع همان دوره تفریق نموده در دوره بعدی از باقی مانده آن سنجش می کنیم و به همین ترتیب در دوره های بعدی نیز ادامه مید هیم. در طریق قیمت تهیه فیصدی مصرف شده هر دوره را از عین قیمت اولی سنجش می کنیم.

$$\frac{20}{100}(192000) = 38400$$

مصرف دوره بعدی:

Dr	مصارف قرطاسیه	Cr	Dr	مصارف پیش پرداخت قرطاسیه	Cr
38400			192000		38400
38400			153600		
			153600		

3- مصارف پیش پرداخت بیمه:

اکثراً تصدی ها دارای بیمه های مانند آتش سوزی، سرقت، حوادث ترافیکی، بیمه موتر و غیره میباشند. زمانیکه یک کمپنی حق البیمه را میپردازد آنرا به حیث یک دارایی به ثبت میرساند. در آخر هر دوره حساب (مصارف بیمه) دبت شده و به همان مبلغ از حساب (پیش پرداخت بیمه) کزیت میشود. مثال 1: کمپنی XX به مبلغ 6000Af را به حیث بیمه آتش سوزی برای یکسال میپردازد و مدت جبران آن از اول حمل شروع میشود.

Dr	پیش پرداخت بیمه	Cr	Dr	کسه	Cr
6000				6000	
$\frac{6000}{12} = 500$					

چون مدت آن یکسال است پس هر ماه مساویست به ماه حمل:

Dr	مصارف بیمه	Cr	Dr	پیش پرداخت بیمه	Cr
500			6000		500
			5500		

ماه ثور:

Dr	مصارف بیمه	Cr	Dr	پیش پرداخت بیمه	Cr
500			5500		500
			5000		

ماه های بعدی نیز مانند این ماه ها ثبت میگردد.

مثال 2: یک کمپنی به مبلغ 186600Af را به طور پیش پرداخت بیمه، مصارف یکساله بیمه را به یک کمپنی بیمه پرداخته است و دوره های حسابی از نگاه زمانی ماهانه میباشد. شما چهار ماه اول را اسنجش و درج حسابات کنید. اجرای معامله:

Dr	پیش پرداخت بیمه	Cr	Dr	کسه	Cr
186600					186600
186600 = Bal					

ثبت به طریقه محاسبوی:

$$\frac{186600}{12} = 15550$$

ماه اول:

Dr	مصارف بیمه	Cr
15550		
	15550	

Dr	پیش پرداخت بیمه	Cr
186600		15550
		171050 = Bal

ماه دوم:

Dr	پیش پرداخت بیمه	Cr
15550		
	15550	

Dr	پیش پرداخت بیمه	Cr
171050		15550
		155500 = Bal

4- فرسایشات:

تعریف: تنقیص ارزش وسایل کار و وسایل تولید را در صورتی که استفاده شود یا نه شود که به پول افاده میشود بنام فرسایش یاد میشود.

انواع فرسایش:

- 1- فرسایش زمانی مانند (تأثیرات هوا...)
- 2- فرسایش استفادوی مانند (استفاده نخیکی در جریان تولید)
- 3- فرسایش غیر مترقبه مانند (زلزله، آتش سوزی، سیل...)
- 4- فرسایش در اثر پیشرفت تکنیک مانند (ساختن وسایل و یادستگاه های پیشرفته)
- 5- فرسایش در اثر تغییرات اقتصادی مانند (تغییر احتیاج و معضله سیالیت)

طریقه های سنجش فرسایشات:

- 1- خطی: در این طریقه قیمت تهیه تقسیم مدت به سال میشود که مبلغ فرسایش هر سال مساوی میباشد
- 2- نزولی: در این طریقه مبلغ فرسایش سالهای اول زیاد تر بوده و باگذشت هر سال کمتر میشود.
- 3- صعودی: این طریقه بر عکس طریقه فوق میباشد که مبلغ فرسایش سالهای اول کمتر و به سال های بعدی به تدریج افزایش میابد.

طریق های ثبت فرسایشات:

- 1- طریقه مستقیم: در این طریقه به دو حساب ضرورت میباشد (دارایی و فرسایش) و مبلغ فرسایش به صورت مستقیم از دارایی کریدت میگردد.
  - 2- طریقه غیر مستقیم: در این طریقه به سه حساب ضرورت میباشد (دارایی، فرسایش و ذخایر جمع شونده) که مبلغ فرسایش به ستون کریدت حساب ذخایر جمع شونده ثبت میشود. ذخایر جمع شونده (فرسایش جمع شونده) در بیلانس شیت به مقابل دارایی قرار میگردد.
- مثال 1- قیمت تهیه یک ماشین 10000Af میباشد و مدت استفاده آنرا 10 سال تخمین نموده اند. فرسایش سالانه آنرا دریابید.

$$\frac{10000}{10} = 1000$$

طریقه مستقیم:

Dr	فرسایش	Cr
1000		
	1000	

1000 = Bal

Dr	دارایی (ماشین)	Cr
10000		1000
		9000 = Bal

مثال 2: قیمت خرید یک پایه ماشین 50000Af و ارزش باقی مانده آن 2000Af تخمین شده است. هرگاه مدت استفاده (عمر اقتصادی) آن 10 سال در نظر گرفته شده باشد فرسایش سالانه و ماهانه را دریابید و ثبت حسابات مربوطه به طریق مستقیم و غیر مستقیم نمایید.

سنجش به طریق خطی:

$$\text{فرسایش سالانه} = \frac{50000 - 2000}{10} = 4800$$

$$\text{فرسایش ماهانه} = \frac{4800}{12} = 400$$

● ثبت به طریق مستقیم:

ماه اول:

Dr	Cr
فرسایش	دارایی (ماشین)
400	50000
400 = Bal	49600 = Bal

ماه دوم:

Dr	Cr
فرسایش	دارایی (ماشین)
400	49600
400 = Bal	49200 = Bal

ماه سوم:

Dr	Cr
فرسایش	دارایی (ماشین)
400	49200
400 = Bal	48800 = Bal

ماه چهارم:

Dr	Cr
فرسایش	دارایی (ماشین)
400	48800
400 = Bal	48400 = Bal

ماه های بعدی نیز مانند این ها ادامه پیدامیکند.

● ثبت به طریق غیر مستقیم: این طریق به نظر به طریق مستقیم بهتر میباشد.

ماه اول:

Dr	Cr
فرسایش	دارایی (ماشین)
400	50000
400 = Bal	50000 = Bal

Dr	Cr
ذخایر جمع شونده	400
400 = Bal	

ماه دوم:		ماه سوم:		ماه چهارم:	
Dr	Cr	Dr	Cr	Dr	Cr
	ذخایر جمع شونده		فرسایش		فرسایش
	400 موجوده اولی	400		400	
	400				
	800= Bal		400= Bal		
	ذخایر جمع شونده		فرسایش		فرسایش
	800	400		400	
	400				
	1200= Bal		400= Bal		
	ذخایر جمع شونده		فرسایش		فرسایش
	1200	400		400	
	400				
	1600= Bal		400= Bal		

مثال 3- قیمت یک پایه ماشین 200000 میباشد، ماشین مذکور در طی سه دوره به صورت غیر مستقیم به فیصدی های 10% ، 15% ، 20% فرسایش نموده است و بعد از سه دوره به قیمت 70% قیمت تهیه نقداً به فروش میرسد و ماشین دومی به مبلغ 20% بیشتر از ماشین اولی خریداری میگردد.

قیمت دفتری (باقیمانده) ماشین آلات را دریابید.
نوت: ذخایر جمع شونده (فرسایش جمع شونده) یک حساب مخالف دارایی در بیلان شیت است. ذخایر جمع شونده مانند حسابات دائمی از یک دوره به دوره دیگر انتقال میکند. همان مبلغی که در یک دوره در حساب فرسایش دبت میشود بعداً به حساب ذخایر جمع شونده کردیت میشود و تفاوت (Bal) آن در دوره بعدی به حیث موجوده اولی انتقال میکند.

Dr	Cr	Dr	Cr
	کسه		دارایی (ماشین 1)
	200 000	200 000	
	400= Bal		200 000= Bal

سنجش مبالغ فرسایش در دوره ها:

$$\text{دوره اول} \quad 200\,000 \times (10/100) = 20\,000$$

$$\text{دوره دوم} \quad 200\,000 \times (15/100) = 30\,000$$

$$\text{دوره سوم} \quad 200\,000 \times (20/100) = 40\,000$$

ثبت معامله به طریقه غیر مستقیم:

دوره اول:		دوره اول:	
Dr	Cr	Dr	Cr
	فرسایش		دارایی (ماشین 1)
20 000		200 000	
	20 000= Bal		200 000= Bal

Dr	Cr
	ذخایر جمع شونده
	20 000
	20 000= Bal

دوره دوم:

Dr	فرسایش	Cr
30 000		
30 000= Bal		

Dr	ذخایر جمع شونده	Cr
		20 000 موجوده اولی
		30 000
50 000= Bal		

دوره سوم:

Dr	فرسایش	Cr
40 000		
40 000= Bal		

Dr	ذخایر جمع شونده	Cr
		50 000 موجوده اولی
		40 000
90 000= Bal		

بعد از ختم سه دوره ماشین به مبلغ (140000Af) به فروش میرسد.

Dr	کسه	Cr	Dr	عوایر فوق العاده	Cr	Dr	دارایی (ماشین 1)	Cr
140 000				30000		200 000	90 000	
140 000= Bal			Bal=30000			Bal=0		

قیمت دفتری (باقی مانده) ماشین اولی صفر میشود چون به فروش رسیده است.
و مبلغ (30000Af) از بابت فروش ماشین اولی به حساب مفاد فوق العاده ثبت میشود.
خریداری ماشین دومی:

Dr	دارایی (ماشین 2)	Cr
240 000		
240 000= Bal		

فورمول دریافت قیمت دفتری:

$$\begin{aligned} & (\text{قیمت دفتری ماشین 1}) - (\text{قیمت تهیه ماشین 2}) + (\text{فرسایش}) - (\text{قیمت تهیه ماشین 1}) = \text{قیمت دفتری} \\ & (\text{قیمت دفتری دارایی به فروش رسیده}) - (\text{خریداری جدید}) + (\text{فرسایشات}) - (\text{قیمت تهیه}) = \text{قیمت دفتری} \\ & 200\,000 - 90\,000 + 240\,000 - 110\,000 = \text{قیمت دفتری} \\ & \text{قیمت دفتری} = 240\,000 \end{aligned}$$

ماشین دومی چون جدیداً خریداری شده پس قیمت تهیه آن مساویست به قیمت دفتری آن.

II- عواید تحصیل ناشده (دیون):

- عواید تحصیل ناشده عبارت از عوایدی است که نقداً بدست آمده پیش از آنکه تحصیل شود مانند (عواید کرایه پیشکی، وجه اشتراکی مجلات، پرداخت پیشکی مشتریان، پرداخت پیشکی کمپنی دیگر....)
- هدف از عواید تحصیل ناشده آنست که جانب مقابل برای ما مبلغی را به صورت پیشکی پرداخته باشد و از خدمات ما مستفید نشده باشد که منحنیث دیون به ثبت میرسد.
- عواید تحصیل ناشده قبل از انجام خدمات دریافت میگردد.
- عواید تحصیل ناشده یک کمپنی مصارف پیش پرداخت کمپنی دیگر میباشد.
- اگر عواید تحصیل ناشده تعدیل نشود دیون زیادتر و عواید کمتر از اصل خود نشان داده میشود.
- این معاملات به دو حساب (عواید تحصیل ناشده و عواید) به ثبت میرسد.

Dr	عواید	Cr	Dr	عواید تحصیل ناشده (دیون)	Cr
	افزایش		کاهش		
+			-		
+			-		

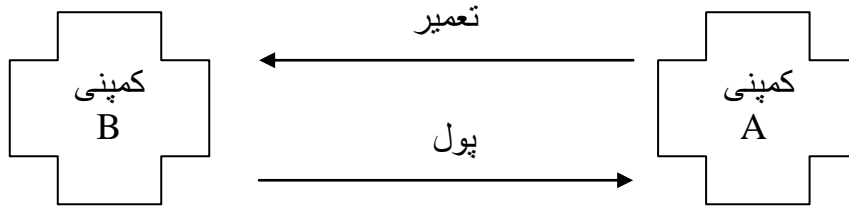
تعدیل

MZHZ

مثال: کمپنی A یک تعمیر را به کمپنی B برای سه ماه، ماهانه به مبلغ 12000Af به کرایه پیشگی میدهد.
 معامله در ماه جوزا صورت گرفته و شروع دوره ها از اول سرطان میباشد.
 معامله را از طرف کمپنی A به ثبت برسانید.

کرایه سه ماه پیشگی $3 * 12000 = 36000$
 اول سرطان:

Dr	عوائد تحصیل نشده کرایه	Cr
		36000
		36000= Bal

آخر سرطان:

Dr	عوائد کرایه	Cr	Dr	عوائد تحصیل نشده کرایه	Cr
	12000		12000	36000	موجوده اولی
12000= Bal			24000= Bal		

آخر اسد:

Dr	عوائد کرایه	Cr	Dr	عوائد تحصیل نشده کرایه	Cr
	12000		12000	24000	
12000= Bal			12000= Bal		

آخر سنبله:

Dr	عوائد کرایه	Cr	Dr	عوائد تحصیل نشده کرایه	Cr
	12000		12000	12000	
12000= Bal			0= Bal		

نوت: وقتی حسابات صفر میگردد که مدت خدمت به پایان برسد.
 دوره مشخص است که یک ماهه و یا یک ساله میباشد مگر مدت (زمان) مشخص نیست زیرا
 ممکن یک ماه باشد، چندماه باشد و یا هم چند سال.

B- تحقق یافته ها:

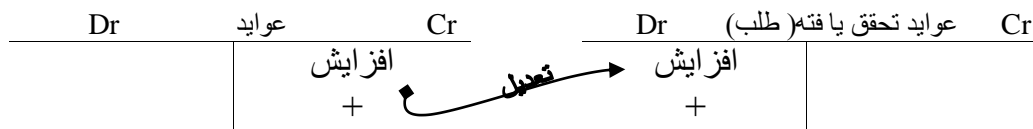
تحقق یافته ها

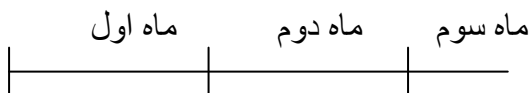
تحقق یافته ها نیز مانند پیش پرداخت ها ضرورت به تعدیل را دارند چون این معاملات به طور روزانه به ژورنال ثبت نمی شوند. هرگاه این معاملات (مصارف تحقق یافته و عوارید تحقق یافته) تعدیل نشوند حسابات عوارید باحسابات دارای مربوطه شان و هم چنان حسابات مصارف با دیون مربوطه شان کمتر نشان داده میشوند.

I- عوارید تحقق یافته (طلبات):

- عوارید تحقق یافته عواریدی است که تحقق یافته باشد ولیکن نقداً دریافت نشده باشد.
- عواریدکه در اثر انجام خدمات ویا گذشت زمان بوجدآمده باشد ولی نقداً دریافت نشده باشد.
- عوارید تحقق یافته ممکن در اثر گذشت زمان افزایش یابد مانند عوارید ربح وکرایه
- عوارید تحقق یافته ممکن در انجام دادن خدمات بوجود بیاید مانند فیس، کمیشن و....
- این معاملات به دوحساب (عوارید تحقق یافته و عوارید) ثبت میشود طوریکه حساب عوارید در اخیر هر دوره بعد از انجام خدمت بوجود آمده و افزایش آن کریدت میشودکه این مبلغ در حساب عوارید تحقق یافته دبت میشود.
- عوارید تحقق یافته از یکدوره به دوره دیگر انتقال میکند.

مثال 1: یک کمپنی خط هوایی یک طبقه از ساختمان خود را ماهانه به مبلغ (14910Af) به کرایه داده است اما کرایه را کمپنی مذکور از دو ماه به این طرف در یافت نکرده است، در صورتیکه منزل کرایه داده شده به تاریخ 20 ماه سوم تخلیه گردیده باشد و حسابات کمپنی خط هوایی 50% ذریعه چک و 50% نقداً تصفیه گردیده باشد. معامله را سنجش و درج حسابات مربوطه سازید.

ماه اول:	
D	C
	عوارید کرایه
	14910
Bal= 14910	

ماه اول:	
D	C
	عوارید تحقق یافته کرایه
	14910
Bal= 14910	

اخیر ماه دوم:

اخیر ماه دوم:	
D	C
	عوارید کرایه
	14910
Bal= 14910	

اخیر ماه دوم:	
D	C
	عوارید تحقق یافته کرایه
	14910
14910	موجوده اولی
14910	
Bal= 29820	

20 ماه سوم

D عواید کرایه C		D عواید تحقق یافته کرایه C	
	9940	29820 موجوده اولی	39760
Bal= 9940		Bal= 0	
D کسه C		D بانک C	
19880		19880	

II- مصارف تحقق یافته (دیون):

- مصارفی که صورت گرفته ولی نقداً پرداخت نشده باشد.
- از انجام خدمت مستفید شده باشیم ولی مصرف آنرا نقداً نپرداخته باشیم.
- مصارف تحقق یافته مانند مصارف ربح، مصارف کرایه، مصارف مالیات، مصارف مزد میباشند
- مصارف تحقق یافته در حساب یک کمپنی عواید تحقق یافته کمپنی دیگر میباشد.
- این معاملات به دو حساب (مصارف تحقق یافته و مصارف) ثبت میشود.

D مصارف C		D مصارف تحقق یافته C	
افزایش +		افزایش +	
		تعديل	

مثال: مصارف کرایه ماهوار یک تعمیر بالغ بر (19250Af) میباشد اما کمپنی مذکور نسبت مشکلات تادیوی نتوانسته است سه ماه کرایه را بپردازد، در اخیر ماه چهارم بر علاوه کرایه آن ماه، 50% دین خویش را از درک کرایه میپردازد و 50% را در اخیر ماه پنجم باکرایه آن میپردازد.

D مصارف کرایه C		D مصارف تحقق یافته کرایه C	
19250		19250	
Bal= 19250		Bal = 19250	
D مصارف کرایه C		D مصارف تحقق یافته کرایه C	
19250		19250 موجوده اولی	19250
Bal= 19250		Bal= 38500	

اخیر ماه سوم:

D	C
مصارف کرایه	
19250	
Bal= 19250	

D	C
	مصارف تحقق یافته کرایه
	38500 موجوده اولی
	19250
Bal= 57750	

اخیر ماه چهارم: 50% دین سه ماهه = 28875Af
مصارف ماه چهارم و ماه پنجم نقداً پرداخت میگردند و لازم به تعدیل داندارد.

D	C
	کسه
	28875
	19250

D	C
	مصارف کرایه
	19250
Bal= 19250	

D	C
	مصارف تحقق یافته کرایه
48125	57750 موجوده اولی
Bal= 28875	

اخیر ماه پنجم:

D	C
	کسه
	28875
	19250

D	C
	مصارف کرایه
	19250
Bal= 19250	

D	C
	مصارف تحقق یافته کرایه
48125	28875 موجوده اولی
Bal= 0	

ربح تحقق یافته (دیون):

ربح تحقق یافته از جمله مصارف تحقق یافته (دیون) میباشد که به حسابات (ربح تحقق یافته و مصارف ربح) به ثبت میرسد.
مثال: یک کمپنی سند قرضه را برای مدت سه ماه به مبلغ 50000Af در اول ماه میزان امضا میکند. این قرضه دارای نرخ ربح 12% سالانه میباشد. معامله را سنجش و درج حسابات مربوطه کنید.

$$\text{مبلغ ربح} = \frac{\text{ارزش اسمی (سرمایه)} * \text{نرخ ربح} * \text{مدت (سال)}}{100}$$

$$\begin{aligned} \text{ارزش اسمی} &= 50000 \\ \text{نرخ ربح} &= 12\% \\ \text{مدت} &= 3 \text{ ماه} \\ \text{مبلغ ربح سه ماهه} &= \frac{50000 * \frac{3}{12} * 12}{100} = 1500 \\ \text{و یا} &= \frac{50000 * 3 * 12}{100 * 12} = 1500 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{مبلغ ربح} &= \text{ارزش اسمی} - \text{ارزش نقدی} \\ \text{ارزش نقدی} &= 50000 - 1500 = 48500 \end{aligned}$$

بعد از گذشت هر ماه این شرکت به مبلغ 500 قرضدار میشود.

ثبت معامله:
آخر ماه میزان

D	C	D	C
مصارف ربح	ربح قابل پرداخت	ربح قابل پرداخت	مصارف ربح
500	500	500	500
Bal= 500	Bal=500	Bal=500	Bal=500

آخر ماه عقرب

D	C	D	C
مصارف ربح	ربح قابل پرداخت	ربح قابل پرداخت	مصارف ربح
500	500	500	500
Bal= 500	Bal=1000	Bal=1000	Bal=1000

آخر ماه قوس

D	C	D	C
مصارف ربح	ربح قابل پرداخت	ربح قابل پرداخت	مصارف ربح
500	500	1000	500
Bal= 500	Bal=1500	Bal=1500	Bal=1500

معاشات تحقق یافته (دیون):

اکثراً معاشات مامورین و کمیشن ها بعد از اجرای خدمات تادیه میگردد که الی پرداخت نقدی آنها به حیث دین (مزدومعاش قابل پرداخت) ثبت میشوند و ازاینکه افزایش میکند به ستون کریدت به ثبت میرسد.

معاشات تحقق یافته به دو حساب (مصارف مزدومعاش و مزدومعاش قابل پرداخت) ثبت میشود. حساب مصارف مزدومعاش افزایش نموده و دبت میشود و حساب مزدومعاش قابل پرداخت نیز افزایش نموده کریدت میشود چون منحیث دیون شناخته میشود.

مثال: انستیتیوت تلمش معاش استادان خود را به تاریخ (20) ماه میزان پرداخته است که شامل (17) روز کاری میشود و معاش فی روز آنها (300Af) میباشد.

هرگاه معاش این کورس در هر (20) روز بعد پرداخت گردد در این صورت معاش دوره بعدی به تاریخ (10) ماه عقرب پرداخته خواهد شد که شامل (10) روز کاری ماه میزان و (7) روز کاری ماه عقرب میشود.

معامله را سنجش و ثبت حسابات مربوطه سازید.

معاش 10 روزه ماه میزان که بعد از ختم این ماه به حیث مصارف تحقق یافته ثبت می شود. 30 ماه میزان:

تاریخ 30 ماه میزان		انتقال معاله از ژورنال به لیجر طور ذیل میباشد.	
C	D	D	C
	مصارف مزدومعاش	مزدومعاش قابل پرداخت	
3000	3000	3000	

D	C	D	C
مصارف مزدومعاش	مزدومعاش قابل پرداخت	مزدومعاش قابل پرداخت	مصارف مزدومعاش
5100 (20 میزان)	3000 (30 میزان)	3000	3000
Bal = 8100	Bal = 3000	Bal = 3000	Bal = 3000

معاش دوره بعدی که به تاریخ 10 ماه عقرب پرداخته می شود شامل (10) روز کاری ماه میزان و (7) روز کاری ماه عقرب میشود.
10 ماه عقرب:

C	D	تاریخ 10 ماه عقرب
	2100	مصارف مزدومعاش
	3000	مزدومعاش قابل پرداخت
5100		کسه

این حسابات در آخر ماه عقرب از ژورنال به لیجر انتقال میکند.

سولات برای تمرین

1. سیستم معلوماتی محاسبه چیست؟
  2. وظیفه محاسبه چیست؟
  3. محاسبه به کدام بخش ها مطالعه میگردد.
  4. انواع محاسبه را نام بگیرید.
  5. کدام نوع محاسبه را خارجی میگویند و چرا؟
  6. علاقه مندان را کیها تشکیل میدهند.
  7. قرض را واضح سازید.
  8. محاسبه مضاعف چیست و چرا آنرا مدرن میگویند.
  9. سرمایه و دارایی را مشخص سازید.
  10. سرمایه نظر به شرکت ها بیان دارید.
  11. اشخاص حقیقی و حکمی کدام ها اند با مثال واضح سازید.
  12. دارایی ها به چند بخش تقسیم شده است هر کدام را با اجزاء شان نام بگیرید.
  13. اجزاء دارایی را واضح سازید.
  14. اقلام اساسی محاسبه دیگر به کدام نام ها یاد می شود و کدام ها اند.
  15. انواع حسابات کدام ها اند و به کدام بخش ها تقسیم شده است.
  16. دوران محاسبوی را در شکل نشان دهید.
  17. اجزای دوران محاسبوی را مختصراً توضیح دهید.
  18. حسابات مالی به کدام بخش ها تقسیم شده است.
  19. بیان مالی به کدام بخش ها تقسیم شده است هر کدام را شرح دهید.
  20. هدف از معاملات تصفیه شده چیست.
  21. معاملات اختتامیه را تعریف نمائید.
  22. دبت و کزیدت چیست توضیح دهید.
  23. دبت و کزیدت حسابات (سرمایه ، دیون، دارایی، عواید و مصارف) راباکاهش و افزایش آنها در جدول و در حسابات T نشان دهید.
  24. معادله اساسی و معادله انکشاف یافته را تحریر دارید.
  25. بیلانس چیست و دریک شکل ساده آنرا نشان دهید.
  26. در مورد جریان نقده معلومات دهید.
  27. معاملات ذیل را در معادله نشان دهید.
- 1) شریک جدید شرکت به مبلغ (150000Af) سرمایه گذاری نمود.
  - 2) دین شرکت به مبلغ (30000Af) پرداخته شد.
  - 3) عواید کرایه به مبلغ (1500Af) نقداً بدست آمد.
  - 4) محصول تلفون به مبلغ (500Af) پرداخت گردید.

- 5) یکی از سهم داران شرکت سهم خود را که به مبلغ (50000Af) میباشد بالای شرکت به قرض میفروشد.
28. معاملات ذیل را به ژورنال به ثبت برسانید.
- 1) امتعه بالای اسد به مبلغ (1000Af) به فروش رسید.
  - 2) به مبلغ (5000Af) نقداً امتعه خریداری گردید.
  - 3) به مبلغ (2000Af) کرایه تعمیر پرداخت شد.
  - 4) به مبلغ (700Af) مصارف عمومی تادیه شد.
  - 5) آپارتمان جدید به مبلغ (180 000Af) خریداری شد.
  - 6) مصرف برق به مبلغ (300Af) تحویل شد.
29. معاملات ذیل را به ژورنال ثبت نمائید.
- 1) خریداری یک پایه ماشین به مبلغ (72900Af) ودوپایه کمپیوتر به مبلغ (51610Af) به نقد صورت میگیرد.
  - 2) دریافت عواید کمیشن به مبلغ (17666Af) ذریعه چک صورت میگیرد.
  - 3) فروشات امتعه به مبلغ (21540Af) به قرض صورت میگیرد.
  - 4) مصارف ربح به مبلغ (11700Af) از طریق بانک پرداخت میگردد.
  - 5) خریداری امتعه به مبلغ (46717Af) به قرض صورت میگیرد.
30. معاملات ذیل را ابتدا به ژورنال و بعداً به لیجر ساده (حسابات تی T) درج نمائید.
- 1) ارسالان تجارت خود را با (150 000Af) آغاز نمود.
  - 2) به مبلغ (2500Af) اثاثیه خریداری شد.
  - 3) امتعه نقداً به مبلغ (12000Af) خریداری گردید.
  - 4) ارسال برای مصارف شخصی خود مبلغ (2500Af) نقداً برداشت نمود.
  - 5) به مبلغ (5000Af) موبل و فرنیچر خریداری گردید.
  - 6) خریداری امتعه به مبلغ (4500Af).
31. معاملات فوق را از لیجر به بیلانس آزمایشی مجموع انتقال دهید.
  32. معاملات فوق را از لیجر به بیلانس آزمایشی تفاوت انتقال دهید.
  33. بیلانس آزمایشی را تعریف نموده و انواع آنرا نام ببرید.
  34. بیلانس آزمایشی تعدیل نشده را واضح نموده و انواع آنرا نام بگیرید.
  35. بیلانس آزمایشی قبل از بستن حسابات و بعد از بستن حسابات را توضیح دهید.
  36. در مورد معاملات تعیل شده (Adjusting entries) معلومات دهید.
  37. اگر معاملات را اصلاح (Adjust) نکنیم چی واقع میشود.
  38. انواع معاملات تعدیلی را توسط دیاگرام نشان دهید.
  39. انواع پیش پرداخت ها را نام برده از همدیگی تفکیک نمائید.
  40. اگر پیش پرداخت ها تعدیل نشود چی واقع میشود و چند نمونه از مصارف پیش پرداخت را نام ببرید.
  41. معامله ذیل را تصفیه و درج حسابات مربوطه سازید.
- 1) شرکت ما یک گدام را برای چهار ماه به مبلغ (32000Af) به کرایه میگیرد که این مبلغ در ماه ثور طور پیشکی پرداخت گردیده است. آغاز دوره ها اول ماه جوزا بوده و کرایه هر ماه (8000Af) میباشد.
42. فرسایش را تعریف نموده و انواع آنرا نام ببرید.
  43. طریقه های سنجش و طریقه های ثبت فرسایش را نام گرفته توضیح دهید.
  44. در رابطه به عواید تحصیل ناشده معلومات تان ارائه دهید.
  45. انواع تحقق یافته ها را نام گرفته هر کدام را تعریف نمائید.
  46. اگر تحقق یافته ها اصلاح نشوند چی واقع میشود.

طلبات مشکوک

طلبات مشکوک آن طلبات است که در حصول آن شک و تردید بوجود آید یعنی آینده آن معلوم نباشد. حالت عمومی اقتصادی (شرایط و اوضاع اقتصادی)، مدت حصول طلبات، حجم طلبات، وضعیت و موقف کمپنی از عناصری هستند که در تخمین طلبات مشکوک رول عمده دارند.

مثال 1: بالای یکتعداد اشخاص معامله دار خود جمعاً به مبلغ (356000Af) طلب داریم که بعد از یک ارزیابی و مطالعه در مورد این اشخاص تخمین مینمائیم که بدست آوردن مبلغ (89000Af) برای ما قابل شک میباشد. البته این مبلغ را دوباره مورد مطالعه قرار میدهم که در نتیجه مبلغ (45000Af) قابل حصول و مبلغ (44000Af) غیر قابل حصول تخمین میگردد.

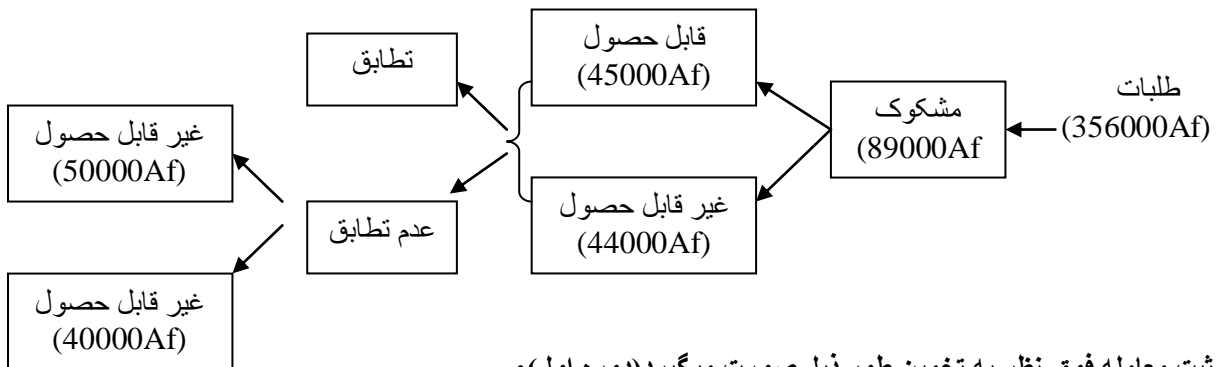
برای مبلغ غیر قابل حصول دو حالت وجود دارد (تطابق و عدم تطابق):

1- حالت اول که تطابق است به این معنی که بعد از مدت زمان، ما مبلغ (45000Af) را حصول کرده توانستیم و مبلغ (44000Af) را حصول نتوانستیم.

2- در حالت دوم که عدم تطابق است به نوبه خود به دو حالت مورد مطالعه قرار میگیرد. الف: اگر بعد از گذشت زمان برخلاف تخمین ما مبلغ (50000Af) غیر قابل حصول گردد در این صورت مبلغ (6000Af) که تفاوت آن میباشد به حیث مصارف فوق العاده به ثبت میرسد.

ب: اگر بعد از گذشت زمان برخلاف تخمین ما، مبلغ (40000Af) غیر قابل حصول گردد در این صورت تفاوت آن که مبلغ (4000Af) میباشد منحیث عواید فوق العاده به ثبت میرسد.

مختصر از مطالب فوق را این دیاگرام بیان میدارد:

ثبت معامله فوق نظر به تخمین طور ذیل صورت میگیرد (دوره اول):

C تخصیصیه طلبات D		C مصارف طلبات D		C مشکوک D		C طلبات D	
	44000	44000		89000		356000	89000
Bal= 44000		Bal= 44000		Bal= 45000		Bal= 267000	

تعدیل

زمان تصفیه حسابات در حالت تطابق (دوره دوم):

D کسه C		D طلبات مشکوک C		D تخصیصیه طلبات C	
45000 ²⁾		89000 موجوده اولی	44000 ¹⁾	44000 ¹⁾	44000 موجوده اولی
			45000 ²⁾		
Bal= 45000		Bal= 0		Bal= 0	

عدم تطابق غیر قابل حصول (دوره دوم):
حالت اول: اگر در زمان دریافت طلبات برخلاف تخمین قبلی مبلغ 50000 غیر قابل حصول گردد در این صورت مبلغ 6000 به حساب مصارف فوق العاده ثبت میشود.

D	C
طلبات مشکوک	44000 ⁽¹⁾
89000 موجوده اولی	39000 ⁽²⁾
	6000 ⁽²⁾

0Bal=0

D	C
کسه	
39000 ⁽²⁾	

Bal= 39000

D	C
تخصیصیه طلبات	44000 ⁽¹⁾
44000 ⁽¹⁾	موجوده اولی

Bal= 0

D	C
مصارف فوق العاده	
6000 ⁽²⁾	

Bal= 6000

حالت دوم: برخلاف تخمین مبلغ 40000 غیر قابل حصول میگردد

D	C
طلبات مشکوک	44000 ⁽¹⁾
89000 موجوده اولی	45000 ⁽²⁾

0Bal=0

D	C
کسه	
49000 ⁽²⁾	

Bal= 49000

D	C
تخصیصیه طلبات	44000 ⁽¹⁾
44000 ⁽¹⁾	موجوده اولی

Bal= 0

D	C
عواید فوق العاده	
	4000

Bal= 4000

مثال 2: طلبات مشکوک شرکت روشن بالای یکی از مشتریانش مبلغ (250000Af) میباشد که (70%) آنرا قیمت دفتری آن تشکیل میدهد.

اکنون مشتری حاضر است که تمام حسابات خود را کاملاً تصفیه نماید و طلبات خود را جمعاً بصورت نقد بپردازد.

اگر موجوده اول کسه این شرکت مبلغ (589700Af) باشد بعد از تصفیه، حساب کسه شرکت چند میگردد.

معامله متذکره را سنجش و درج حسابات مربوطه سازید.

$$250000 * (70/100) = 175000$$

قیمت دفتری (قابل حصول) = 175000

غیر قابل حصول = 75000

دوره اول: در این دوره تخمین مینمائیم .

D	C
تخصیصیه طلبات	75000

Bal= 75000

D	C
مصارف طلبات	75000

Bal=75000

D	C
طلبات مشکوک	250000

Bal=250000

دوره دوم: بعد از اینکه زمان تصفیه میرسد برخلاف تخمین ما، مشتری حاضر میشود که تمام حسابات خود را کاملاً تصفیه نماید.

D	C
75000	75000 ^{موجوده اولی}
Bal= 0	

D	C
250000 ^{موجوده اولی}	175000
	75000
0	

D	C
589700 ^{موجوده اولی}	کسه
250000	
Bal= 839700	

D	C
عواید فوق العاده	75000
Bal= 75000	

نوت: در زمان که حسابات تصفیه میشود باید حسابات طلبات مشکوک و تخصیصیه طلبات صفر شود.

مثال 3: طلبات مشکوک یک کمپنی جمعاً بالغ بر (450000Af) بوده که از جمله (40%) آن بعد از مطالعه منحیث طلبات مشکوک به ثبت رسیده. در صورتیکه مصارف طلبات (60%) طلبات مشکوک را تشکیل دهد معامله متذکره را درج حسابات مربوطه سازید. اما در صورتیکه مشتری حاضر گردیده باشد که تمام حسابات خود را تصفیه نماید در آنصورت معامله متذکره چگونه ثبت شده میتواند.

سنجش:

$$\begin{aligned} \text{طلبات} &= 450000 \text{ Af} \\ \text{طلبات مشکوک} &= 180000 \text{ Af} \\ \text{قابل حصول} &= 72000 \\ \text{غیر قابل حصول} &= 108000 \\ \text{مشکوک} &= 450000 * (40/100) = 180000 \\ \text{غیر قابل حصول} &= 180000 * (60/100) = 108000 \end{aligned}$$

دوره اول: ثبت معامله در زمان تخمین.

D	C	D	C	D	C	D	C
تخصیصیه طلبات	108000	مصارف طلبات	108000	طلبات مشکوک	180000	طلبات	450000
							180000
Bal=108000		Bal= 180000		Bal= 270 000			

دوره دوم: ثبت معامله در زمان تصفیه که مشتری حاضر به پرداخت تمام دیون خود میگردد.
نوت: (AB = موجوده اولی) میباشد.

D	C	D	C	D	C	D	C
طلبات مشکوک	108000 ⁽¹⁾	تخصیصیه طلبا	108000 ⁽¹⁾	عواید فوق العاده	108000	کسه	180 000
AB 180000	72000		AB 108000				
Bal= 0		Bal= 0		Bal=180 000			

مثال 4: طلبات یک شرکت از چندین معامله دارانش جمعاً مبلغ 100 000Af میباشد و از اینکه این شرکت مطالعه و تخمین نموده است بدست آوردن مبلغ 60000Af این طلبات را مورد تردید دانسته که این مبلغ را دوباره مورد ارزیابی قرار داده و مبلغ 35000Af را قابل حصول و مبلغ 25000 Af را غیر قابل حصول تخمین نموده است. در زمان دریافت این طلبات سه حالت امکان پذیر میباشد.

زمان تصفیه (دوره دوم)			زمان تخمین (دوره اول)	
حالت سوم (عدم تطابق)	حالت دوم (عدم تطابق)	حالت اول (تطابق)		
40000 ←	30000 ←	35000 ←	قابل حصول 35000Af	طلبات مشکوک 60000Af
20000 ←	30000 ←	25000 ←		

ثبیت معامله:

C تخصیصیه طلبات D	
25000	
Bal=25000	

C مصارف طلبات D	
25000	
Bal=25000	

C طلبات مشکوک D	
60000	
Bal=60000	

زمان تصفیه معاملات:

حالت اول: مبلغ تخمین شده حصول میگردد.

D	کسه	C
²⁾ 35000		
Bal=35000		

C تخصیصیه طلبات D	
¹⁾ 25000	25000 ^{AB}
Bal=0	

C طلبات مشکوک D	
^{AB} 60000	25000 ⁽¹⁾ 35000 ⁽²⁾
Bal=0	

حالت دوم: برخلاف تخمین مبلغ 30000Af غیر قابل حصول میگردد.

D	کسه	C
²⁾ 30000		
Bal=30000		

C مصارف فوق العاده D	
²⁾ 5000	
Bal=5000	

C تخصیصیه طلبات D	
¹⁾ 25000	25000 ^{AB}
Bal=0	

C طلبات مشکوک D	
^{AB} 60000	25000 ⁽¹⁾ 30000 ⁽²⁾ 5000 ⁽²⁾
Bal=0	

حالت سوم: برخلاف تخمین مبلغ 20000Af غیر قابل حصول میگردد.

C تخصیصیه طلبات D	
¹⁾ 25000	موجوده اولی 25000
Bal=0	

C طلبات مشکوک D	
60000 موجوده اولی	25000 ⁽¹⁾ 35000 ⁽²⁾
Bal=0	

D	کسه	C
²⁾ 40000		
Bal=40000		

C عواید فوق العاده D	
5000	
Bal=5000	

ذخایر و مصارف اجناس به فروش رسیده

اکثر تصدی ها اجناس و امتعه را به دفعات خریداری نموده و در گام ها ذخیره میکنند که از این امتعه در طی دوره ها به چندین بار به فروش میرساند که بعد از هر دوره لازم است گدام را موجودی کند ولی این را نیز باید دانست که موجودی گدام در هر دوره مصارف تمام شد رادریک تصدی بلند میبرد.
موجودی گدام یا موجودی اخیر توسط شمارش یا وزن نمودن اشیای باقی مانده در گدام تعیین میشود.
یکی از راه های موجودی گدام دانستن اندازه و مقدار امتعه باقی مانده در گدام است.
اجناس که از گدام خارج میشود به حساب (مصارف اجناس به فروش رسیده) ثبت میشود که به دوسیستم میتوان آنرا به ثبت رسانید.

1- سیستم مکرر: در این سیستم دو حساب (ذخایر و مصارف اجناس به فروش رسیده) وجود دارد که حساب (ذخایر) به ارزش اجناس به فروش رسیده کزیدت و حساب (مصارف اجناس به فروش رسیده) دبت میشود.
2- سیستم دوره یی: در این سیستم حسابات (ذخایر، فروشات و مصارف اجناس به فروش رسیده) وجود دارد. حساب ذخایر در جریان دوره بدون تغییر باقی میماند که تنها موجود اولی را نشان میدهد و در اواخر دوره حساب (ذخایر) ضرورت به تعدیل را دارد.

تنزیل خرید (تنزیل از طرف فروشنده) - مستردی خرید - خریداریها = خریداری خالص
مصارف تهیه + خریداری خالص + موجود اولی = مجموع اجناس آماده فروش
موجود اخیر - خریداری های خالص + موجود اول = مصارف اجناس به فروش رسیده
موجود اخیر - مجموع اجناس آماده فروش = مصارف اجناس به فروش رسیده

مثال:

موجوده اول = 310000 ، موجود اخیر = 44000 ، خریداری امتعه = 96000 ، مستردی فروشات = 10% ، مصارف ترانسپورت = 3200 ، محصول گمرکی = 5500 ، مستردی خرید = 20% ، فروشات بار اول = 64900 ، فروشات بار دوم = 18210 افغانی میباشد. دریابید:

الف: مصارف تهیه را. ب: تفاوت مستردی فروش را
د: تفاوت خرید را ه: تفاوت فروش را

طریقه اول:

جز الف: مصارف ترانسپورت + محصول گمرکی = مصارف تهیه

$$8700 = 5500 + 3200$$

جز ب:

$$10\% \text{ مجموع فروشات} = \text{تفاوت مستردی فروش}$$

$$64900 + 18210 = 83110 \rightarrow (10/100) 83110 = 8311$$

جز ج:

$$20\% \text{ مجموع خرید ها} = \text{تفاوت مستردی خرید}$$

$$(20/100) 96000 = 19200$$

جز د:

$$\text{مصارف تهیه} + \text{مستردی خرید} - \text{موجود اخیر} - \text{موجود اولی} + \text{مجموع خرید} = \text{تفاوت خرید}$$

$$351500 = 96000 + 310000 - 44000 - 19200 + 8700$$

جز ه:

$$\text{تفاوت خرید} - \text{تفاوت مستردی فروش} - \text{مجموع فروشات} = \text{تفاوت فروش}$$

$$= 83110 - 8311 - 351500 = - 276701$$

علامه منفی نشاندهنده ضرر میباشد.

طریقه دوم:

D	C	D	C	D	C
مستردی خرید	19200 ⁽²⁾	مصارف تهیه	3200 ⁽³⁾ 5500 ⁽³⁾	خرید امتعه	310000 ^{AB} 96000 8700 ⁽³⁾
Bal=19200		Bal=8700		Bal=351500	
مستردی فروشات	8311 ⁽⁴⁾	فروشات	8311 ⁽⁴⁾ 351500		64900 18210
Bal=8311		Bal=275701			

تخفیف و تنزیل:

A- تخفیف عبارت از پائین آوردن قیمت امتعه جهت خریداری یکمقدار معین امتعه میباشد که موقع عقد معامله تعیین میشود.

تخفیف را یا ما در هنگام خرید امتعه بدست میاوریم و یا هم ما به مشتریان خود تخفیف قابل میثویم که در هر دو صورت از نگاه تخنیک محاسبوی به کدام حسابی درج نمیشود بلکه مبلغ یا فیصدی تخفیف را ابتدا از قیمت بل (قیمت قبل از وضع تخفیف) تفریق نمائیم و بعداً به حسابات مربوطه درج نمائیم.

مثال 1: به مبلغ (100000Af) امتعه خریداری میکنیم ولی از نزد فروشنده 3% تخفیف بدست میاوریم.

سنجش:

$$\frac{3}{100} 100000 = 3000 \quad 100000 - 3000 = 97000$$

جمله حسابی: به حساب امتعه از حساب کسه (97000Af)

ثبت:

Dr	امتعه	Cr	Dr	کسه	Cr
	97000			97000	

مثال 2: به مبلغ (50000Af) امتعه را بالای یکی از مشتریان خود به فروش میرسانیم که در آن 2% تخفیف در نظر گرفته شده است.

$$\frac{2}{100} 50000 = 1000 \quad 50000 - 1000 = 49000$$

سنجش:

جمله حسابی: به حساب کسه از حساب امتعه (49000Af)

ثبت:

Dr	کسه	Cr	Dr	امتعه	Cr
	49000			49000	

B- تنزیل عبارت از تقلیلی است که با قیمت امتعه ارتباط نداشته و در مقابل تادیه فوری صورت میگیرد و از نگاه تخنیک محاسبوی به حسابات (تنزیل فروش و تنزیل خرید) قابل درج میباشد.

1- تنزیل از طرف ما برای مشتری بنام **تنزیل فروش** یاد میشود.

تنزیل فروش یک حساب مصرف است که مبلغ تنزیل در ستون دبت آن ثبت میشود.

مثال: به مبلغ (10000Af) امتعه به فروش میرسانیم، از اینکه مشتری پول را فرراً میپردازد برایش 2% تنزیل داده میشود.

سنجش:

$$\frac{2}{100} 10000 = 200 \quad 10000 - 200 = 9800$$

جمله حسابی: به کسه 9800Af و به تنزیل فروش 200Af از فروش امتعه 10000Af

Dr	کسه	Cr	Dr	تنزیل فروش	Cr	Dr	امتعه	Cr
	9800			200			10000	

تبصره: چون از حساب امتعه به مبلغ (10000Af) کاهش میکند ولی به مبلغ (9800Af) نقداً بدست میاید پس مبلغ (200Af) به حیث مصارف تنزیل یا تنزیل فروش ثبت شده و در اخیر دوره به حساب مفاد و ضرر انتقال داده شود.

2- تنزیل از طرف ارسال کننده امتعه برای ما بنام **تنزیل خرید** یاد میشود.

تنزیل خرید یک حساب عایداست و مبلغ تنزیل به ستون کریدت آن درج میشود.

مثال: ما به مبلغ (40000Af) امتعه خریداری میکنیم و از اینکه پرداخت فوری صورت میگیرد از طرف فروشنده 3% تنزیل بدست میاوریم.

سنجش:

$$\frac{3}{100} 40000 = 1200$$

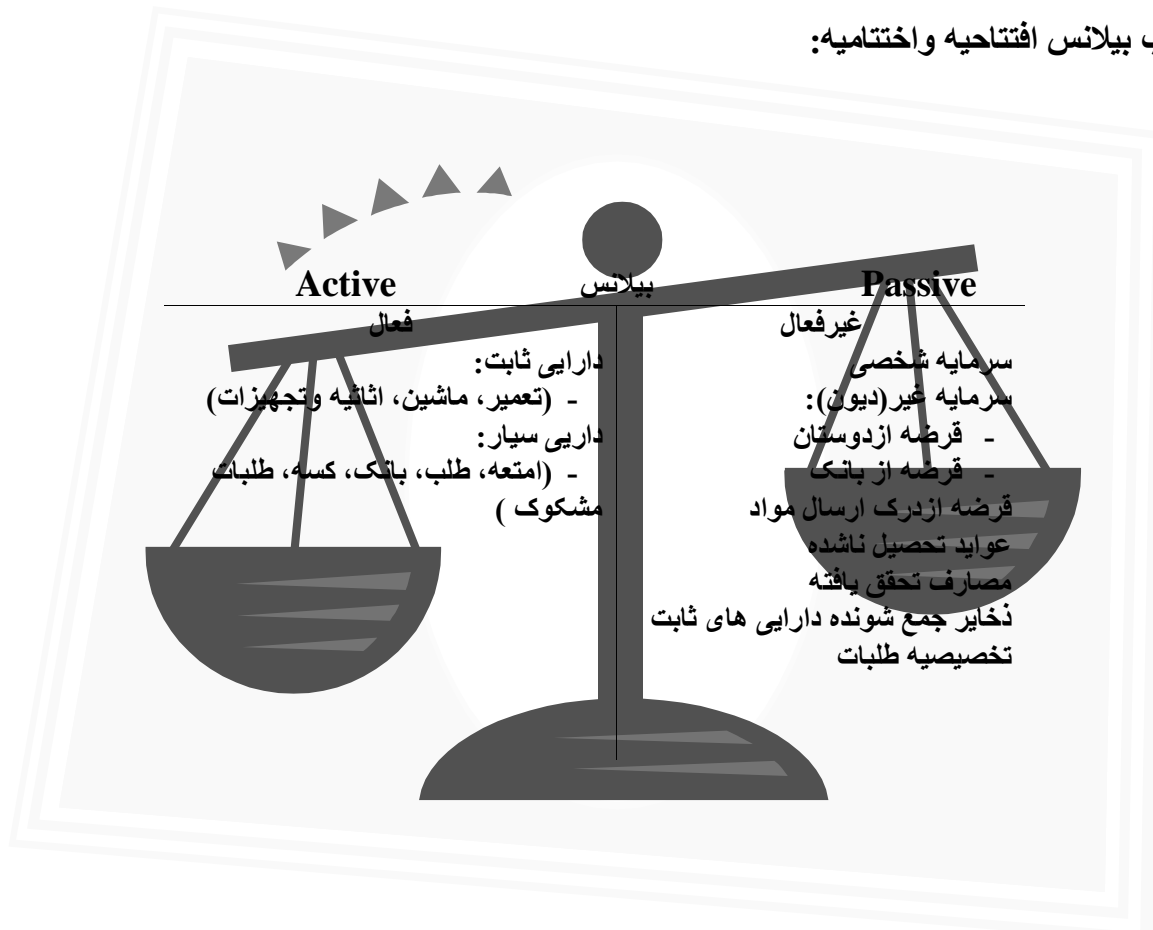
$$40000 - 1200 = 38800$$

جمله حسابی: به حساب امتعه (40000Af) از کسه (38800Af) و از تنزیل خرید (1200Af)

ثبیت:

Dr	امتعہ	Cr	Dr	امتعہ	Cr	Dr	امتعہ	Cr
		1200			38800			40000

ترتیب بیلانس افتتاحیه و اختتامیه:

مثال 1: با استفاده از اقلام داده شده ذیل بیلانس

افتتاحیه را ترتیب دهید.

سرمایه شخصی 15000 ، اثاثیه 8000 ،

بانک 8000 ، دیون 5000 ، کسه 4000

Dr	بیلانس افتتاحیه	Cr
8000	اثاثیه	15000
8000	بانک	5000
4000	کسه	
20000		20000

بدر نظر داشت بیلانس افتتاحیه فوق معاملات

ذیل را درج حسابات مربوطه سازید و

در اخیر بیلانس اختتامیه را ترتیب دهید.

معاملات:

1- معاش کارمندان به مبلغ (700Af) تادیه میگردد.

2- تادیات کمیشن به مبلغ (500Af) از طریق بانک اخذ میگردد.

3- مالیات را نقداً تادیه میکنیم (600Af)

4- کرایه تعمیر توسط انتقال بانکی اخذ میگردد (500Af)

- 5- تادیات ربح را از طریق بانک بدست میاوریم (400Af)
 6- محصول اینترنت را تادیه میکنیم (300Af)
 7- اثاثیه وتجهیزات را نقداً خریداری میکنیم (700Af)
 8- کمیشن نقداً بدست میاوریم (500Af)

<table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>Dr</td><td>کسه</td><td>Cr</td></tr> <tr><td>(AB) 4000</td><td>700⁽¹⁾</td><td></td></tr> <tr><td>8) 500</td><td>600⁽³⁾</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>300⁽⁶⁾</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>700⁽⁷⁾</td><td></td></tr> <tr><td colspan="3" style="text-align: center;">Bal= 2200</td></tr> </table>	Dr	کسه	Cr	(AB) 4000	700 ⁽¹⁾		8) 500	600 ⁽³⁾			300 ⁽⁶⁾			700 ⁽⁷⁾		Bal= 2200			<table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>Dr</td><td>بانک</td><td>Cr</td></tr> <tr><td>(AB) 8000</td><td></td><td></td></tr> <tr><td>2) 500</td><td></td><td></td></tr> <tr><td>4) 500</td><td></td><td></td></tr> <tr><td>5) 400</td><td></td><td></td></tr> <tr><td colspan="3" style="text-align: center;">Bal= 9400</td></tr> </table>	Dr	بانک	Cr	(AB) 8000			2) 500			4) 500			5) 400			Bal= 9400			<table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>Dr</td><td>اثاثیه</td><td>Cr</td></tr> <tr><td>(AB) 8000</td><td></td><td></td></tr> <tr><td>7) 700</td><td></td><td></td></tr> <tr><td colspan="3" style="text-align: center;">Bal=8700</td></tr> </table>	Dr	اثاثیه	Cr	(AB) 8000			7) 700			Bal=8700			<table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>Dr</td><td>سرمایه شخصی</td><td>Cr</td></tr> <tr><td></td><td></td><td>(AB) 15000</td></tr> <tr><td></td><td></td><td>300 مفاد</td></tr> <tr><td colspan="3" style="text-align: center;">Bal= 15300</td></tr> </table>	Dr	سرمایه شخصی	Cr			(AB) 15000			300 مفاد	Bal= 15300		
Dr	کسه	Cr																																																													
(AB) 4000	700 ⁽¹⁾																																																														
8) 500	600 ⁽³⁾																																																														
	300 ⁽⁶⁾																																																														
	700 ⁽⁷⁾																																																														
Bal= 2200																																																															
Dr	بانک	Cr																																																													
(AB) 8000																																																															
2) 500																																																															
4) 500																																																															
5) 400																																																															
Bal= 9400																																																															
Dr	اثاثیه	Cr																																																													
(AB) 8000																																																															
7) 700																																																															
Bal=8700																																																															
Dr	سرمایه شخصی	Cr																																																													
		(AB) 15000																																																													
		300 مفاد																																																													
Bal= 15300																																																															
<table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>Cr</td><td>عوایدکرایه</td><td>Dr</td></tr> <tr><td></td><td></td><td>500⁽⁴⁾</td></tr> <tr><td colspan="3" style="text-align: center;">Bal= 500</td></tr> </table>	Cr	عوایدکرایه	Dr			500 ⁽⁴⁾	Bal= 500			<table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>Dr</td><td>عوایدکمیشن</td><td>Cr</td></tr> <tr><td></td><td></td><td>500⁽²⁾</td></tr> <tr><td></td><td></td><td>500⁽⁸⁾</td></tr> <tr><td colspan="3" style="text-align: center;">Bal= 1000</td></tr> </table>	Dr	عوایدکمیشن	Cr			500 ⁽²⁾			500 ⁽⁸⁾	Bal= 1000			<table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>Dr</td><td>دیون</td><td>Cr</td></tr> <tr><td></td><td></td><td>5000^(AB)</td></tr> <tr><td colspan="3" style="text-align: center;">Bal= 5000</td></tr> </table>	Dr	دیون	Cr			5000 ^(AB)	Bal= 5000																																	
Cr	عوایدکرایه	Dr																																																													
		500 ⁽⁴⁾																																																													
Bal= 500																																																															
Dr	عوایدکمیشن	Cr																																																													
		500 ⁽²⁾																																																													
		500 ⁽⁸⁾																																																													
Bal= 1000																																																															
Dr	دیون	Cr																																																													
		5000 ^(AB)																																																													
Bal= 5000																																																															
<table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>Dr</td><td>مصارف انترنت</td><td>Cr</td></tr> <tr><td>6) 300</td><td></td><td></td></tr> <tr><td colspan="3" style="text-align: center;">Bal= 300</td></tr> </table>	Dr	مصارف انترنت	Cr	6) 300			Bal= 300			<table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>Dr</td><td>مصارف مالیات</td><td>Cr</td></tr> <tr><td>3) 600</td><td></td><td></td></tr> <tr><td colspan="3" style="text-align: center;">Bal= 600</td></tr> </table>	Dr	مصارف مالیات	Cr	3) 600			Bal= 600			<table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>Dr</td><td>مصارف معاش</td><td>Cr</td></tr> <tr><td>1) 700</td><td></td><td></td></tr> <tr><td colspan="3" style="text-align: center;">Bal= 700</td></tr> </table>	Dr	مصارف معاش	Cr	1) 700			Bal= 700			<table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>Dr</td><td>عوایدربح</td><td>Cr</td></tr> <tr><td></td><td></td><td>400⁽⁵⁾</td></tr> <tr><td colspan="3" style="text-align: center;">Bal= 400</td></tr> </table>	Dr	عوایدربح	Cr			400 ⁽⁵⁾	Bal= 400																										
Dr	مصارف انترنت	Cr																																																													
6) 300																																																															
Bal= 300																																																															
Dr	مصارف مالیات	Cr																																																													
3) 600																																																															
Bal= 600																																																															
Dr	مصارف معاش	Cr																																																													
1) 700																																																															
Bal= 700																																																															
Dr	عوایدربح	Cr																																																													
		400 ⁽⁵⁾																																																													
Bal= 400																																																															

قبل از ترتیب بلانس اختتامیه نتیجه این دوره با به مقابل قراردادن عواید و مصارف دریافت گردد و در حساب سرمایه انتقال کند.

<table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>Dr</td><td>بیلاانس اختتامیه</td><td>Cr</td></tr> <tr><td>8700</td><td>اثاثیه</td><td>15300 سرمایه شخصی</td></tr> <tr><td>9400</td><td>بانک</td><td>5000 دیون</td></tr> <tr><td>2200</td><td>کسه</td><td></td></tr> <tr><td colspan="2" style="text-align: center;">20300</td><td style="text-align: center;">20300</td></tr> </table>	Dr	بیلاانس اختتامیه	Cr	8700	اثاثیه	15300 سرمایه شخصی	9400	بانک	5000 دیون	2200	کسه		20300		20300	<table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>Dr</td><td>مفادوضرر</td><td>Cr</td></tr> <tr><td>1) 700</td><td></td><td>500⁽²⁾</td></tr> <tr><td>3) 600</td><td></td><td>500⁽⁸⁾</td></tr> <tr><td>6) 300</td><td></td><td>500⁽⁴⁾</td></tr> <tr><td></td><td></td><td>400⁽⁵⁾</td></tr> <tr><td colspan="3" style="text-align: center;">Bal= 300 مفاد</td></tr> </table>	Dr	مفادوضرر	Cr	1) 700		500 ⁽²⁾	3) 600		500 ⁽⁸⁾	6) 300		500 ⁽⁴⁾			400 ⁽⁵⁾	Bal= 300 مفاد		
Dr	بیلاانس اختتامیه	Cr																																
8700	اثاثیه	15300 سرمایه شخصی																																
9400	بانک	5000 دیون																																
2200	کسه																																	
20300		20300																																
Dr	مفادوضرر	Cr																																
1) 700		500 ⁽²⁾																																
3) 600		500 ⁽⁸⁾																																
6) 300		500 ⁽⁴⁾																																
		400 ⁽⁵⁾																																
Bal= 300 مفاد																																		

مثال 2: اقلام بیلاانس افتتاحیه قرارذیل است: طلبات = 38100Af ، اثاثیه = 204350Af ، قرضه وکسل = 15000Af ، مصحیح ماشین = 33000Af ، دیون = 402090Af ، طلبات مشکوک = 22000Af ، مصحیح اثاثیه = 14900Af ، بانک = 99500Af ، دارایی وکسل = 34000Af ، سایر دیون = 65000Af ، ماشین = 215000Af ، سایر طلبات = 45500Af ، تعمیر = 195000Af ، امتعه = 125000Af ، مصحیح طلبات = 14000Af ، کسه = 92500Af ، ذخایر جمع شونده تعمیر = 43000Af
 دریابید:

- 1- مجموع دارایی سیار را
- 2- مجموع دارایی ثابت را
- 3- مجموع دارایی را
- 4- مجموع دارایی ثابت واقعی را
- 5- مجموع دارایی سیار واقعی را
- 6- دارایی واقعی را
- 7- سرمایه شخصی را
- 8- مجموع بیلاانس را

حل:

در ابتدا یک بیلاانس از اقلام فوق ترتیب گردد.

		بیانسی اختتامیه	
		A	p
دارایی های ثابت	{	اثاثیه 204350	قرضه وکسل 15000
		ماشین 215000	دیون 402090
		تعمیر 195000	سایر دیون 65000
		طلبات 38100	مصحیح ماشین 33000
دارایی های سیار	{	طلبات مشکوک 22000	مصحیح اثاثیه 14900
		بانک 99500	ذخایر جمع شونده تعمیر 43000
		دارایی وکسل 34000	مصحیح طلبات 14000
		سایر طلبات 45500	سرمایه شخصی 483 960
		امتعه 125000	
		کسه 92500	

مجموع دارایی سیار = $38100 + 22000 + 99500 + 34000 + 45500 + 125000 + 92500$

مجموع دارایی سیار = 456600

مجموع دارایی ثابت = $204350 + 215000 + 195000$

مجموع دارایی ثابت = 614350

مجموع دارایی = مجموع بیانسی = 1070950

(مجموع مصحیح دارایی های ثابت) - مجموع دارایی ثابت = مجموع دارایی ثابت واقعی

$(33000 + 14900 + 43000) - 614350 =$ مجموع دارایی ثابت واقعی

$523450 =$ مجموع دارایی ثابت واقعی

(مجموع مصحیح دارایی های سیار) - مجموع دارایی سیار = مجموع مصحیح دارایی های سیار واقعی

$(14000) - 456600 =$ مجموع مصحیح دارایی های سیار واقعی

$442600 =$ مجموع مصحیح دارایی های سیار واقعی

مجموع دارایی سیار واقعی + مجموع دارایی ثابت واقعی = مجموع دارایی واقعی

$523 450 + 442 600 =$ مجموع دارایی واقعی

$966 050 =$ مجموع دارایی واقعی

دیون - دارایی = سرمایه شخصی

$15000 + 204 090 + 65000 =$ دیون

$482 090 =$ دیون

$966 050 - 482 090 =$ سرمایه شخصی

$483 960 =$ سرمایه شخصی

سمت پسیف - مجموع بیانسی = سرمایه شخصی

بیانسی

$1 070 950 - 586 990 =$ سرمایه شخصی

$483 960 =$ سرمایه شخصی

ویا:

مثال برای تمرین:

اقدام بیانسی یک شرکت عبارتست از:

طلبات = 45000 ، اثاثیه = 432000 ، قرضه متوسط المدت = 45000 ، عواید تحقق یافته = 25000

، تخصیصیه طلبات = 38200 ، امتعه = 219500 ، مصارف تحقق یافته = 33600 ، تعمیر = 324000

ذخایر جمع شونده ماشین = 54000 ، دیون = 258200 ، طلبات مشکوک = 45400 ، ماشین آلات =

458700 ، مصارف پیش پرداخت معاش = 81450 ، ذخایر جمع شونده اثاثیه = 59240 ، کسه =

89000 ، مصحیح تعمیر = 49500 . دریافت نمائید:

a- مجموع دارایی سیار را   b- مجموع دارایی ثابت را   c- مجموع دارایی را

d- مجموع دارایی ثابت واقعی را   e- مجموع دارایی سیار واقعی را

f- دارایی واقعی را   g- سرمایه شخصی را   h- مجموع بیانسی را

ختم